

Program rozvoja obce Lomná na roky 2016-2023

Názov:	Program rozvoja obce Lomná na roky 2016 - 2023
Územné vymedzenie:	Obec: Lomná Okres: Námestovo Samosprávny kraj: Žilinský Región: Biela Orava
Dátum schválenia PRO:	
Obdobie platnosti:	2016 - 2023
Verzia	1.0
Publikované verejne:	www.lomna.sk

Obsah

ÚVOD.....	3
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	4
1.1 Základná charakteristika obce.....	4
1.2 História	9
1.3 Demografia a trh práce.....	11
1.4 Občianska infraštruktúra.....	22
1.5 Technická infraštruktúra	26
1.6 Hospodárstvo regiónu	28
1.7 SWOT analýza	34
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	40
2.1 Stanovenie kľúčových faktorov a disparít rozvoja územia	40
2.2 Vízia, ciele a priority regiónu	43
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	44
3.1 Priority a opatrenia	44
4. REALIZAČNÁ ČASŤ A FINANČNÝ PLÁN	47
4.1 Akčný plán, projektové zámery a financovanie aktivít	47
5. ZÁVER.....	57
6. ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	58

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lomná z obdobia určený pre programovacie obdobie 2017 – 2013 bolo potrebné prepracovať, doplniť a následne aktualizovať, nakoľko novelou zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. boli stanovené zmeny v obsahu týchto programových dokumentov. Súčasne táto novela zákona uložila obciam svoje programy rozvoja (ďalej len „program rozvoja obce“), ak boli schválené, či aktualizované pred 1. januárom 2015 uviesť do súladu s aktuálnym znením platného zákona.

Východiskovým dokumentom na národnej úrovni o ktorý sa PRO Lomná opiera je Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „národná stratégia“). Na regionálnej úrovni sú to rozvojové dokumenty Žilinského samosprávneho kraja a na miestnej úrovni sú to dokumenty schválené obecným zastupiteľstvom. PRO Lomná je vypracovaný v súlade s metodikou na vypracovanie príslušného PHSR pre obce a mestá. Samotný program je základným podkladom pre čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, pre samotný obecný úrad a zároveň aj pre všetky subjekty nachádzajúce sa v spádovom území obce. Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr obyvateľstva so sociálnymi, ekonomickými, environmentálnymi a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaných na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu a počíta s tým, že jeho funkcia voči ostatným spracovaným rozvojovým dokumentom na lokálnej úrovni bude nadradená.

Obsah Programu rozvoja obce Lomná tvoria 4 samostatné kapitoly. V analytickej časti budú komplexne rozobraté základné regionálne charakteristiky tohto územia, ktoré vyústia do SWOT analýzy. Pri tvorbe analytickej časti budeme vychádzať aj z dotazníkového prieskumu, ktorý bol vykonaný medzi obyvateľmi obce a zástupcami samosprávy. Strategická časť bude venovaná výstupom z predchádzajúcej kapitoly, v ktorej stanovíme kľúčové faktory rozvoja a disparity obce. Tieto následne vyústia do cieľov, jednotlivých priorít a opatrení pre rozvoj obce Lomná. V programovej časti budú uvedené všetky priority a opatrenia týkajúce sa obce. V záverečnej implementačnej časti a finančnom pláne budú uvedené všetky plánované projektové zámery, ich financovanie a akčný plán na ich realizáciu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lomná je spracovaný do roku 2023 vrátane.

Zmyslom procesu tvorby PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej obyvateľov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, resp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia a kultúrneho dedičstva. Program je zameraný na podporu regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na ekonomickú, kultúrnu a sociálnu oblasť pre oživenie sociálneho, ekonomického, environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce, ktorý bude podľa potreby obce aktualizovaný, resp. dopĺňovaný.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Základná charakteristika obce

Tabuľka 1: Základná charakteristika obce k 31.12.2015

Kód obce	509817
Názov okresu	Námestovo
Názov kraja	Žilinský samosprávny kraj
Katastrálne územie	833 053 Lomná
PSČ	029 54 (pošta Krušetnica)
Prvá písomná zmienka o obci	1600
Celková výmera územia obce (ha)	2156
Hustota obyvateľstva na km ²	41,60
Počet obyvateľov	897

Vymedzenie a lokalizácia záujmového územia

Obec Lomná patrí medzi malé hornooravské obce. Z hľadiska administratívneho členenia katastrálne územie obce Lomná patrí do Žilinského samosprávneho kraja a okresu Námestovo. Obec je vzdialená od okresného mesta Námestovo 17 km a 75 km od sídla kraja mesta Žilina. Obec je dopravne napojená cez obec Krušetnicu (cesta III. triedy 2271), Brezu, Lokcu, Ťapešovo a Oravskú Jasenicu (cesta II. triedy 520) na mesto Námestovo, cez obec Lokcu, Vasil'ov, Babín a Hruštín na Oravský Podzámok a ďalej na Dolný Kubín (cesta I. triedy 78).

Obec Lomná leží v Podbeskydskej vrchovine na sútoku Bielej Oravy a potoka Lomnica. Nadmorská výška v strede obce je 690 m n. m. a v chotári 680-1260 m n. m. Katastrálne územie Lomnej administratívne susedí s katastrálnym územím Krušetnice na východe, s územím Zákamenné na severe, Oravskej Lesnej na západe, Zázrivej a Hruštína na juhu. Územie obce sa začleňuje do sústavy vonkajších Západných Karpát, oblasti Stredných Beskýd, dvoch celkov Podbeskydskej vrchoviny a Oravskej Magury. Z celku Oravská Magura zasahuje do územia ešte jej jedna časť – podcelok Paráč.

Prírodné pomery

Geologická poloha a geomorfologická charakteristika územia

Katastrálne územie Lomná je situované na severozápadnom Slovensku, v oblasti Stredných Beskýd, pri sútoku Bielej Oravy s potokom Lomnica. Územie obce sa začleňuje do sústavy vonkajších (flyšových) Západných Karpát, oblasti Stredných Beskýd, celku Podbeskydskej vrchoviny. Z geografického hľadiska najvýchodnejším bodom územia je sedlo pod Golankami a najzápadnejším bodom Bzinská

východnej zemepisnej dĺžky. Najjužnejší bod je na Príslopci a najsevernejší bod na Bielej Orave za vtokom potoka Prípor na severnej zemepisnej šírky. Príslopec je najvyšším bodom katastrálneho územia a tvorí jeho dominantu. Z neho vybiehajú dva horské hrebene - oba na územie obce Lomná. Geomorfologická podoba územia je výsledkom jeho geologického vývoja. Územie je súčasťou vonkajších Karpát. Od najstarších čias po treťohory bolo zaliate morom, na dne ktorého sa neustále usadzovali mohutné vrstvy hornín, kým v oblasti stredných a vnútorných Karpát sa odohrávali zmeny. V období mladších treťohôr došlo k vyvrásneniu týchto sedimentov a vytvorilo sa vnútorné pásmo flyšových pohorí s Oravskou Magurou a vonkajšie pásmo s Oravskými Beskydami a Podbeskydskou vrchovinou. Po ich vzniku na území Oravskej Magury prebiehala intenzívna výmoliná činnosť povrchovej a riečnej vody a vytvárala jednak údolie Bielej Oravy a údolie Lomnice, Požehovského a Príporského potoka. Vytvorili sa hlboké doliny typu V. Biela Orava medzi výbežkami Magury Lomnej a Kamenným vrchom vytvorila krásny zaklesnutý meander. Svahy Kamenného vrchu sa vyznačujú stredne hlbokými údoliami typu V. Kamenný vrch je typickým predstaviteľom reliéfu stredohôr. Hrebene horských chrbtov Oravskej Magury, Goloniek a Magury Lomnej boli eróziou veľmi málo postihnuté a zachovali si charakter širokých zaoblených chrbtov (typu hôľneho reliéfu). V opisovanom území sa vyskytujú len zdroje pieskovcového kameňa, ktorý sa ťažil v kameňolome, riečnych pieskovcov a ílov vhodných na povrchovú úpravu stien.

Hydrogeografické pomery

Hydrologicky patrí územie obce do povodia rieky Bielej Oravy a potoka Lomnica, ktorá tvorí stromovitú riečnu sústavu. Lomnica pramení pod Bzinskou hoľou ako zadný potok. Zľava priberá Kňaziansky potok, ďalej potoky Solísk, Zadných a Predných Sviniarok, Pasiek a Poľán. Sprava priberá Stredný potok, Predný potok s Krajserskou, Očkajkou, potôčky spod Mrzáčky, Prtísk a Brveniskový potok. Okrem Lomnice sa z juhu do Bielej Oravy vlieva Príporový, Požehovský a Dolniansky potok a potok vytekajúci spod Goloniek. Spod Kamenného vrchu vytekajú len krátke potôčky, ktoré sa vlievajú do Oravy. Na opisovanom území tak prevládajú pravé prítoky Bielej Oravy.

Biela Orava preteká územím Lomnej v dĺžke 5 km a plocha jej povodia na území Lomnej je totožná s plochou katastrálneho územia obce. Od mosta v obci po ústie Oravy do Váhu je 87,3 km.

Lomnica je pravostranný prítok Bielej Oravy, má dĺžku 6,4 km a je tokom IV. rádu. Pramení v Oravskej Magure, v podcelku Paráč, na severnom svahu vrchu Príslopec (1 258,0 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 1 090 m n. m. Obcou Lomná preteká na dolnom toku a priamo v obci ústi v nadmorskej výške 680 m n. m. do Bielej Oravy.

Najvyššie vodné stavy sa vyskytujú v čase topenia snehu (marec-apríl) a letných búrok (jún-júl), ktoré ovplyvňujú nielen výdatnosť prameňov, ale aj množstvo vody priamo vtekajúcej do potokov. Minimálne vodné stavy dosahujú rieky a prítoky koncom leta a začiatkom jesene resp. v zime.

V extraviláne obce Lomná sa nachádza jedna malá vodná elektrárňa. Elektrárňa je situovaná na rieke Biela Orava, je v prevádzke od januára 2009. Jej inštalovaný výkon je 0,096 MW a predpokladaná výroba elektriny 330 MWh/rok. Prevádzkovateľom je obec Lomná.

Na území obce sa nenachádza žiadny významnejší zdroj minerálnej vody, prípadne termálnej vody.

Klimatické pomery

Územie obce leží v strede severného mierneho pásma, charakterizovaného západným prúdením. Územie je otvorené na západ, a preto v ňom prevládajú západné vplyvy. Pre katastrálne územie je príznačná veľká premenlivosť a nestálosť počasia, ktorá sa prejavuje nepravidelným striedaním teplých a studených, suchých a vlhkých období. Chladná oblasť územia je charakterizovaná tým, že júlová teplota je v priemere pod 16°C. Do územia zasahujú dva okrsky chladnej oblasti:

- mierne chladný okrskok – s priemernými teplotami od 12 do 16 °C
- chladný horský okrskok – s priemernými teplotami od 10 do 12°C (najvyššie položené časti obce Lomná).

Územie je pomerne bohaté na vlahu (800 až 1000 mm zrážok v priemere za rok), priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje v najvyšších polohách až okolo 1100 mm. V ročnom rozdelení najviac zrážok spadne v letných mesiacoch jún - júl a to hlavne vďaka výdatným búrkovým lejakom. Najmenej zrážok spadne v mesiacoch február a marec. O chladnom podnebí územia svedčí aj vysoký výskyt tzv. mrazových dní v roku, ktorých býva priemerne 179, a nevysoký počet (približne 14) tzv. letných dní. Vykurovacích dní je v území približne 280 – 300. Avšak vďaka veľkým výkyvom počasia, ktoré sú charakteristické za posledné roky aj pre túto oblasť, je vidieť nárast počtu letných dní a naopak pokles počtu mrazových dní. Aj keď je doba trvalej snehovej pokrývky už podstatne kratšia, územie Lomnej poskytuje veľmi dobré predpoklady pre bežecké lyžovanie dolinou Lomnice, ale aj hrebeňom Golaniek, kde možno vytýčiť ideálne trate najkrajšími prírodnými scenériami.

Pôdne pomery

V študovanom katastrálnom území sa vytvorili stredne hlboké pôdy s obsahom skeletu 60%, stredne ťažké a stredne priepustné pôdy. Pôdne typy tu majú zastúpenie dvoch hlavných pôd: kambizeme pseudoglejové nasýtené a kambizeme modálne kyslé. Kambizeme sú stredne úrodné pôdy, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín. Vhodné sú najmä na pestovanie jačmeňa a raže. Darí sa na nich aj lucerne, maku, repke olejnej, cukrovej repe. Kyslé kambizeme vyhovujú zemiakom a konope. Vhodnými plodinami sú aj ľan, šošovica a vika siata. Pšenici a kukurici sa darí len v najteplejších oblastiach a za predpokladu, že ide o pôdy dostatočne hlboké (nad 0,6 m) a slabo kamenité. Vo vyšších polohách sa vytvorili stredne hlboké nenasýtené (kyslé) pôdy, ktorú sú na horských chrbtoch oglejené. V nižších polohách sa vytvorili nasýtené kambizeme. Popri riekach, na naplavených rovinkách sa vytvorili aj ľahšie, dobre priepustné hlinité nivné pôdy, obsahujúce najviac humusu a vlhkosti. Najúrodnejšie pôdy sú na honoch popri Bielej Orave a Lomnici a na dolnom úpätí svahov v ich údolí. Na močiaroch, kde sú zberne podzemnej vody, vystupujú ťažké ílové pôdy. Na rovinách a malých diluviálnych terasách sú pôdy stredne podzolované, vyžadujúce neustále hnojenie a obnovovanie horizontu.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rôznorodosť geologických, geomorfologických, pôdných a orografických pomerov vplyva na pestrosť a druhovú skladbu flóry katastrálneho územia. Podľa fyto geografického členenia Slovenska patrí územie Lomnej do Bukovej zóny, flyšovej oblasti s dvomi okresmi: podbeskydský okres a okres Oravská Magura. Lesná pokrývka nie je homogénna. Skladá sa z viacerých typov spoločenstiev. Najbežnejšie sú smrečiny (Picetum), potom jedľové smrečiny (Abieto-Picetum), jedľovo-bunkové smrečiny (Abieto-Fageto-Picetum), bukové smrečiny (Fageto-Picetum), smrekovcovo-borovicové smrečiny (Larieto-Fageto-Picetum) a borovicové smrečiny (Pineto-Picetum). Kultúrna poľnohospodársko-sídlna krajina

sa skladá z formácie hôľ, lúk a pasienkov, poriečnych zón, monokultúr orných pôd. Formácia potočných zón je tvorená spravidla spoločenstvami dvojklíčnych rastlín.

Na opisovanom území medzi živočíšne druhy patria: srnec hôrny, jeleň obyčajný, sviňa divá, liška, medveď hnedý. Z vtákov tu patrí: jarabica, tetrov (čo je zvláštnosť územia), hojne sa vyskytuje kaňa, jastrab, krahulec.

Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody znamená zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v regióne, vytváranie podmienok na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj biodiverzity v dotknutom území. Ochrana životného prostredia a prírody zvyšuje kultúrny a turistický potenciál územia, čo má za následok prílev turistov nielen do chráneného územia ale aj do širšieho okolia (ubytovanie, stravovanie, cykloturistika...).

Veľkoplošné chránené územia

Do sledovaného územia katastra Lomnej priamo zasahuje len jedno veľkoplošné chránené územie, a to **Chránená krajinná oblasť Horná Orava** (CHKO HO). Táto CHKO bola vyhlásená v roku 1979 s rozlohou 58 738 ha. Takmer polovicu územia chránenej krajinskej oblasti zaberajú lesy. Značnú časť pokrývajú najmä lesy bukovo-jedľového vegetačného stupňa so silne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Ďalším výnimočným javom vo vegetácii CHKO je prítomnosť značnej pestrosti rašelinných fytoocenóz s výskytom charakteristických vzácných a ohrozených druhov rastlín, ako andromédka sivolistá, rojovník močiarny, ostroplod biely, rosička okrúhlostá, plavúnc zaplavovaný, ostrica výbežkatá, vrba čučoriedková. Na hodnotách prírody oblasti sa značnou mierou podieľa aj živočíšstvo. Z veľkých šeliem sa v nej vyskytujú medveď, vlk, vzácnejší je rys. Bežná je raticová zver - jelenia, srnčia i diviacia. Charakteristickými druhmi stupňa lesa sú hlucháň hôrny, jariabok lesný. Z dravých vtákov tu hniezdi orol krikľavý, myšiak hôrny, početný je krkavec čierny. V ostatných desaťročiach svoj hniezdny areál v oblasti rozšíril bocian čierny.

Na hranici katastra Lomnej a susednej obce Zázrivá (okres Dolný Kubín) sa začína Ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra. Do sledovaného územia však bezprostredne nezasahuje.

Maloplošné chránené územia

V opisovanom území sa nenachádzajú žiadne maloplošné chránené územia (chránený areál, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, národná prírodná pamiatka).

NATURA 2000

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území: osobitne chránené územia - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**; osobitné územia ochrany - vyhlasované na základe smernice o biotopoch – v národnej legislatíve: **územia európskeho významu**. NATURA 2000 predstavuje doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=3&lang=sk>). V území sa nachádzajú nasledovné lokality NATURA 2000 (tabuľka č. 2).

Tabuľka 2: Lokality NATURA 2000 na území obce Lomná (2016)

Kategória	Názov lokality NATURA 2000
Chránené vtáčie územia (CHVÚ)	<u>SKCHVU008 Horná Orava</u> Vyhlásené pre účely zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, bociana čierneho, d'aťľa čierneho, d'aťľa trojprstého, chriašteľa bodkovaného, chriašteľa malého, chriašteľa poľného, jariabka hôrneho, kalužiaka červenonohého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, lelka lesného, orla kriľavého, orla skalného, prepelice poľnej, rybára riečného, rybárika riečného, sovy dlhochvostej, strakoša červenochrbtého, strakoša sivého, tetra hlucháňa, tetra hoľniaka, včelára lesného, výra skalného, žlny sivej a žltouchvosta lesného a zabezpečenia ich pre- žitia a rozmnožovania <u>SKCHVU013 Malá Fatra</u> Vyhlásené pre účely zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, d'aťľa bielochrbtého, d'aťľa čierneho, muchárika bielokrkého, skaliara pestrého, rybárika riečného, bociana čierneho, včelára lesného, sovy dlhochvostej, lelka lesného, d'aťľa hnedkavého, chriašteľa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, muchárika sivého, tetra hlucháňa, tetra hoľniaka, d'aťľa trojprstého a muchárika červenohrdlého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Územia európskeho významu (ÚEV)	<u>SKUEV0661 Hruštínska hoľa</u> Predmetom ochrany sú biotopy kvetnatých vysokohorských a horských psicových porastov na silikátovom substráte a prechodné rašeliniská a trasoviská. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (žaba), zvonček hrubokoreňový (rastlina), mlok karpatský (patrí medzi endemity so stupňom ohrozenia - zraniteľný).

Zdroj: ŠOP SR, vlastné spracovanie, 2016

Chránené stromy

Do maloplošnej ochrany možno zahrnúť aj chránené stromy, ktoré majú určitú historickú alebo kultúrnu hodnotu a zaslúžia si osobitný prístup v rámci ochrany prírody. V sledovanom území sa nachádzajú nasledovné chránené stromy:

- **Lipa veľkolistá na cintoríne** – evidenčné číslo štátneho zoznamu S 272. Dôvodom ochrany je vedecko – výskumný, kultúrno-výchovný, estetický, náučný a historický význam tejto lipy. Obvod kmeňa je 755 cm, výška stromu je 31 m, priemer koruny je 19 m a vek 300 rokov. Táto lipa je zároveň evidovaná ako najväčší strom CHKO Horná Orava. Lipa sa nachádza v južnej časti starého cintorína.
- **Lipa malolistá mimo obce nad Bielou Oravou** – evidenčné číslo štátneho zoznamu S 270. Dôvodom ochrany je vedecko – výskumný, kultúrno-výchovný, estetický, náučný a historický význam tejto lipy. Obvod kmeňa je 537 cm, výška stromu je 22 m, priemer koruny je 15 m a vek 300 rokov. Lipa sa nachádza západne od obce, pri kaplnke na hrebienku nad riekou Biela Orava.

1.2 História

Osídlenie územia Lomnej sa udialo v procese kolonizácie Oravy na valašskom práve. Valašskí osadníci prichádzali na územie severnej Oravy už na prelome 15. a 16. storočia, kde sa spolu so svojimi rodinami zdržiavali v salašoch alebo v pastierskych kolibách a živili sa chovom dobytky a oviec. Práve tieto salaše sa v neskoršom období stali základom budúcich osád, vznikajúcich na valašskom práve. Obec Lomná rovnako ako okolité osady na základe valašského práva počas osídľovacieho procesu, ktorý smeroval cez Oravskú Maguru do údolia Lokčianskeho potoka a bol základom osídlenia oblasti Bielej Oravy a jej prítokov. Lomná spolu s ďalšími osadami, bola osadená obyvateľmi, ktorí tvorili vlastne prebytok obyvateľstva už skôr založených obcí. Písomná zmienka o zakladacej listine sa nachádza v pramennom materiáli odpisov súdnych pojednávaní Oravského panstva so šoltýsmi z rokov 1770-1784. Zakladateľmi a teda i šoltýsmi osady Lomná sa na základe súhlasu vtedajšieho majiteľa Oravského panstva grófa Juraja Turzu, stali Adam a Vavrinec. Listina a tým aj prvá písomná zmienka o obci bola vydaná 20. septembra 1600 za služby a zásluhy. V roku 1609 sa v prameňoch stretávame s písomnou zmienkou o Lomnej. Životné podmienky obyvateľov v týchto oblastiach neboli najľahšie. Napriek rozličným problémom a počiatočným ťažkostiam rozvoj obce postupne napredoval. V najstaršom zachovanom urbári Oravského panstva z roku 1616 je Lomná už zaradená medzi osídlené obce schopné platiť určené poplatky. V urbári z roku 1677 sa prvýkrát stretávame s vymedzením hraníc lomnianskeho chotára. Začiatok 18. storočia zastihol krajinu vyčerpanú neustálymi vojnami a chorobami. Znížil sa počet obyvateľstva nielen v dôsledku zlých hospodárskych podmienok, ale jeho úbytok spôsobila aj cholera v rokoch 1710-1712. V roku 1715 sa už Lomná čiastočne spamätala z ťažkého obdobia. Opustené usadlosti sa postupne zaľudňovali, takže v obci bolo zapísaných päť obývaných rálí, z ktorých jednu tvorila škultétska a štyri zostávali sedliacke.

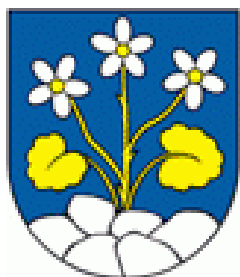
Od roku 1871 patrila Lomná do obvodného notárskeho úradu v Krušetnici. Od roku 1883 sa v obecnom rozpočte prvýkrát spomína obecná babica a učiteľ. Vystáchovalectvo za prácou postihlo aj Lomňanov. Do Ameriky, do francúzskych i belgických baní odišlo najviac obyvateľov v roku 1924.

V rokoch 1914-1917 staval Oravský komposesorát úzkokolejnú železnicu z Lokce cez Brezu, Lomnú, Zákamenné do Oravskej Lesnej a Oščadnice. Účelom železnice bol prevoz dreva. Železnica nebola jedinou možnosťou prevozu dreva z lomňanských hôr. Využívala sa aj oravská pltnica. V roku 1932 obec postavila ľadovňu a v roku 1933 postavili železobetónový most cez Bielu Oravu. V roku 1937 zriadili v obci prvý telefón a opravili vicinálnu cestu. Spolok bývalých urbarialistov pristavil pri mlyne obytný dom. Najvýznamnejšou stavbou prvej polovice 20. storočia bola škola. Dobrovoľný hasičský spolok bol založený v roku 1925. V novembri roku 1957 sa v obci dokončila elektrifikácia. Výstavba obecného domu začala roku 1958. V roku 1960 vybudovali v obci miestny rozhlas. Výstavba v 80. a najmä v 90. rokoch výrazne zmenila vzhľad obce Lomná. V rokoch 1988-1989 opravili štátnu cestu, v lokalite Vršok-Lomnica vybudovali rigol, vysadili okolo kostola živý plot z okrasných kríkov. V roku 1989 opravili budovu miestneho národného výboru, budovy Jednoty a budovu materskej školy. K materskej škole pristavili kotolňu. Od marca 1990 do augusta 1992 sa podarilo upraviť aj okolie školy, oplotiť areál, vybudovať ihrisko, chodník a školskú záhradu. V roku 1990 pristavili sklad na vyšnom konci obce, ohradu medzi potokmi, odvodnili kultúrny dom, vybudovali kuchyňu v kultúrnom dome a ústredné kúrenie, miestny rozhlas v obci, vodojem a reguláciu potoka. Najväčším dielom v obci Lomná v 90. rokoch bolo vybudovanie kostola Najsvätejšieho srdca Ježišovho. K ďalším stavebným akciám 90. rokov v Lomnej patrili: vybudovanie novej siete obecného rozhlasu (1991), vyasfaltovanie prašných komunikácií, vybudovanie rigolov, výmena okien na celej budove ZŠ, povrchová úprava štátnej cesty Lomná-Krušetnica, vybudovanie kanalizácie, oprava mosta na Bielej Orave, rekonštrukcia OčÚ.

Heraldické znaky obce

Erb, pečať a vlajka tvoria základy symbolov obce. Na tvorbu každého z nich sa vzťahujú osobitné heraldické, vexilologické a sigilografické zákonitosti, pravidlá a zvyklosti.

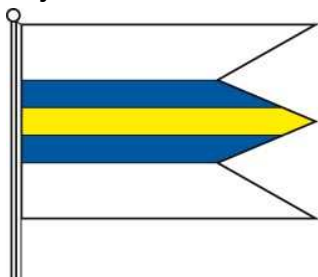
Erb obce:

Erb obce Lomná v modrom štíte zo striebornej polámanej skaly vyrastajúce tri strieborné kvety lomikameňa zo zlatými stonkami a listami.

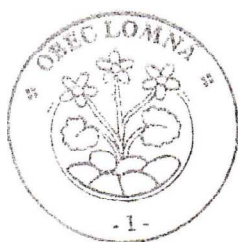
Zobrazenie štylizovaného kvetu lomikameňa v kompozícii blízkej historickej pečati dodáva erbu Lomnej zvláštny vnútorný obsah a hlbšiu symboliku. Ide o kvet LOMKAMEŇ, resp. LOMIKAMEŇ, lat. saxifragum (z latinského SAXUM-skala a FRANGERE-lámať), ktorej pomenovanie podľa jedných vychádza z toho, že sa používa ako liečivá bylina proti kameňovým ochoreniam, podľa druhých podľa toho, že niektoré druhy najradšej žijú na skalách, ktoré svojimi koreňmi rozrušujú a dokážu v nich zapustiť korene. Práve táto myšlienka dáva hlbší zmysel Lomnianskemu erbu, ktorý pozoruhodne vyjadruje myšlienku o húževnatosti obyvateľov Lomnej a ich schopnosti žiť v tvrdých prírodných oravských podmienkach tak, ako spomenutý kvietok v skale. Svojou poetikou sa erb Lomnej iste radí k veľmi pozoruhodným mestským a obecným erbom na Slovensku.

Vlajka obce:

Vlajka obce Lomná pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej (2/7), modrej (1/7), žltej (1/7), modrej(1/7) a bielej (2/7). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Pečať obce:

Pečať obce Lomná je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopolisom OBEC LOMNÁ.

1.3 Demografia a trh práce

Demografické ukazovatele sú významným prvkom v analýze procesov určitého územia. Dokážu nám dať výborný pohľad na endogénne procesy, ktoré sa dejú vo vnútri opisovaného územia a ktoré sú zodpovedné za smerovanie, vývoj a budúce napredovanie regiónu. Na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych dát, najmä štatistických údajov získaných z oficiálnych zdrojov i na základe verifikovaných dát, možno predikovať a pripraviť sa na scenáre, ktoré je možné v blízkej budúcnosti očakávať, pokiaľ daný trend bude aj naďalej pokračovať.

Vývoj počtu trvalo bývajúcего obyvateľstva obce

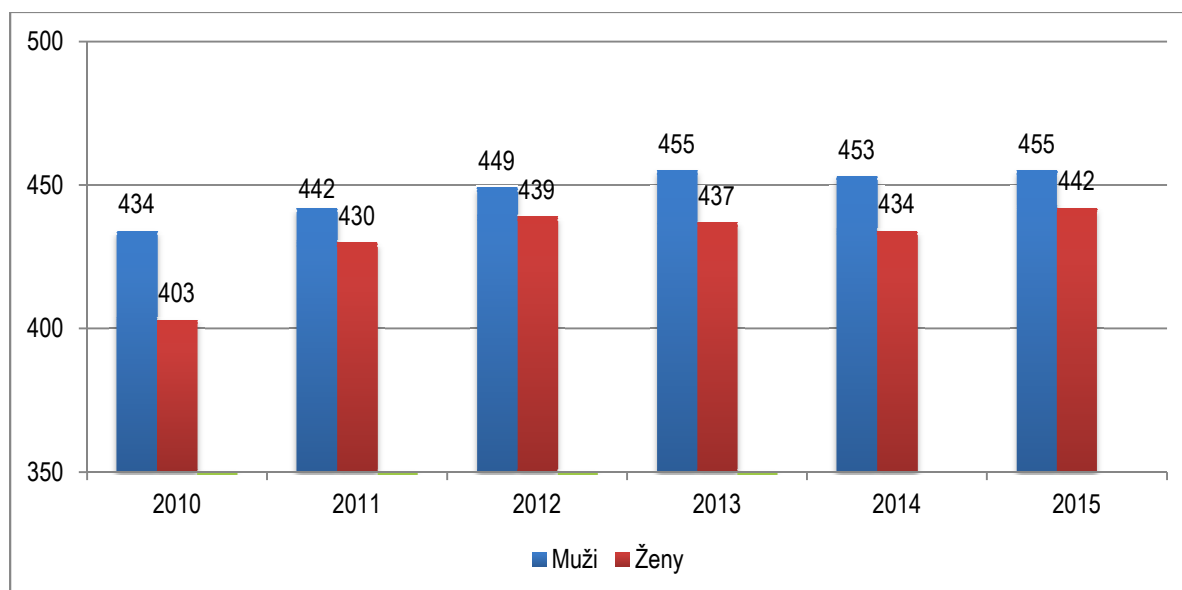
Obec Lomná sa s celkovým počtom obyvateľov 897 (k 31.12.2015) zaraďuje medzi malé hornooravské obce. V priebehu sledovaného obdobia 2010 - 2015 (tabuľka č. 3, graf č. 1 a 2) jasne vidieť, že vývoj celkového počtu obyvateľov obce zaznamenáva značné výkyvy. Po roku 2010 zaznamenávame vzostup na hodnotu 897 obyvateľov (nárast o 60 obyvateľov). Rozdelením podľa pohlavia v obci môžeme pozorovať, že počet mužov je väčší ako počet žien. Celkový počet obyvateľov obce podľa pohlavia predstavujú muži 50,72 % a ženy 49,28 %.

Tabuľka 3: Vývoj počtu obyvateľov obce podľa pohlavia Lomná (2010-2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ženy	403	430	439	437	434	442
Muži	434	442	449	455	453	455
Spolu	837	872	888	892	887	897

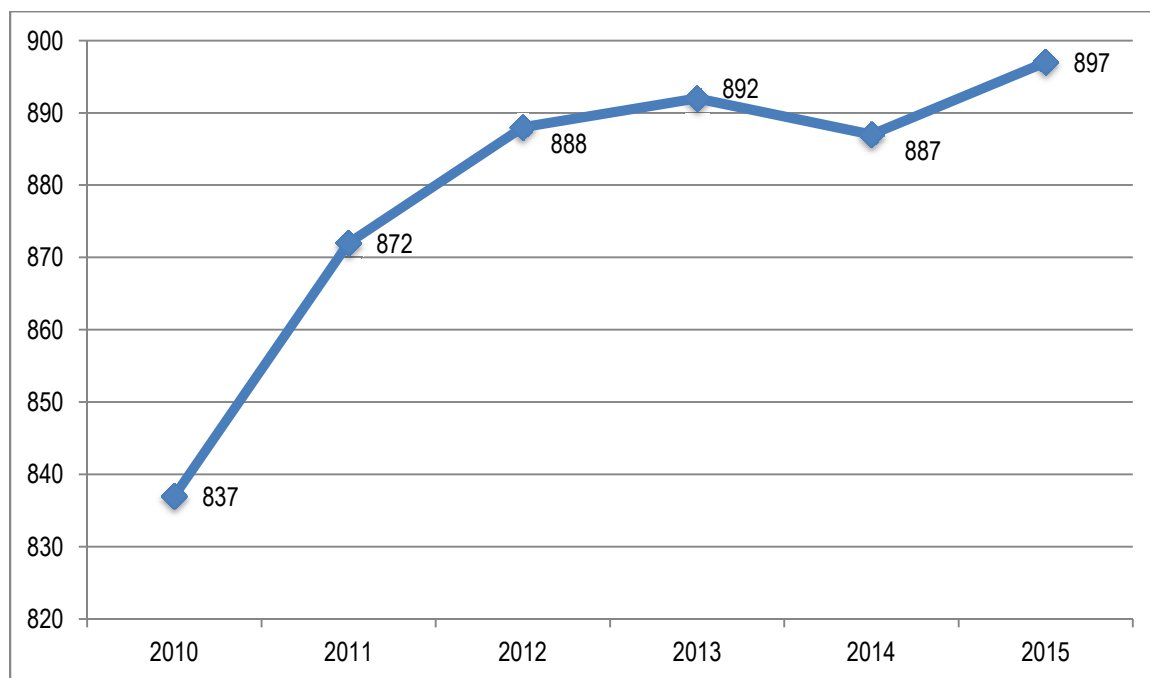
Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce podľa pohlavia (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 2: Celkový vývoj počtu obyvateľov obce Lomná (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

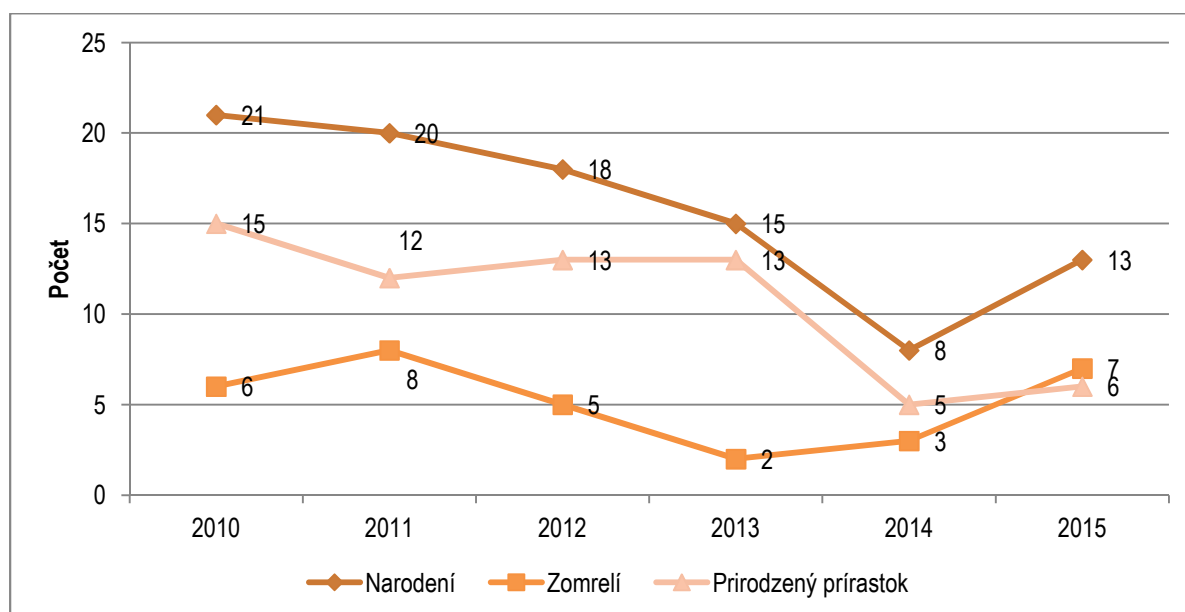
Ďalším dôležitým ukazovateľom demografického vývoja obyvateľstva je prirodzený prírastok resp. úbytok obyvateľov obce. Ten je tvorený rozdielom natality (pôrodnosti) a mortality (úmrtnosti). V rámci sledovaného vývoja natality zaznamenávame počas sledovaného obdobia rovnomerné prírastky. Najviac detí v rámci sledovaného obdobia 2010 - 2015 pribudlo v roku 2010 (21 detí) a v roku 2011 (20 detí). Miera úmrtnosti vykazuje v rámci sledovaného obdobia 2010 - 2015 taktiež rovnomerný úbytok. Minimum dosiahla úroveň mortality v roku 2013 (2 osoby) a maximum v roku 2011 (8 osôb). Z hľadiska pôrodnosti a úmrtnosti dosahovali za posledných šesť rokov hodnoty prirodzeného prírastku kladné hodnoty. V rámci sledovania obdobia 2010 - 2015 a pri detailnejšom pohľade na prirodzený pohyb obyvateľov obce (prirodzený prírastok, resp. úbytok obyvateľstva, ktorý tvorí rozdiel medzi živonarodenými a zomrelými obyvateľmi za určitý čas v určitej jednotke; tabuľka č. 4, graf č. 3) je možné sledovať, že počas sledovaného obdobia 2010 - 2015 ani raz nedošlo k prirodzenému úbytku obyvateľstva. Celkovo demografické saldo si udržiava kladný charakter, čo považujeme za priaznivý demografický vývoj populácie.

Tabuľka 4: Prirodzený prírastok/úbytok obce Lomná (2010-2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Narodení	21	20	18	15	8	13
Zomrelí	6	8	5	2	3	7
Prirodzený prírastok/ úbytok	15	12	13	13	5	6

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 3: Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľov obce Lomná (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

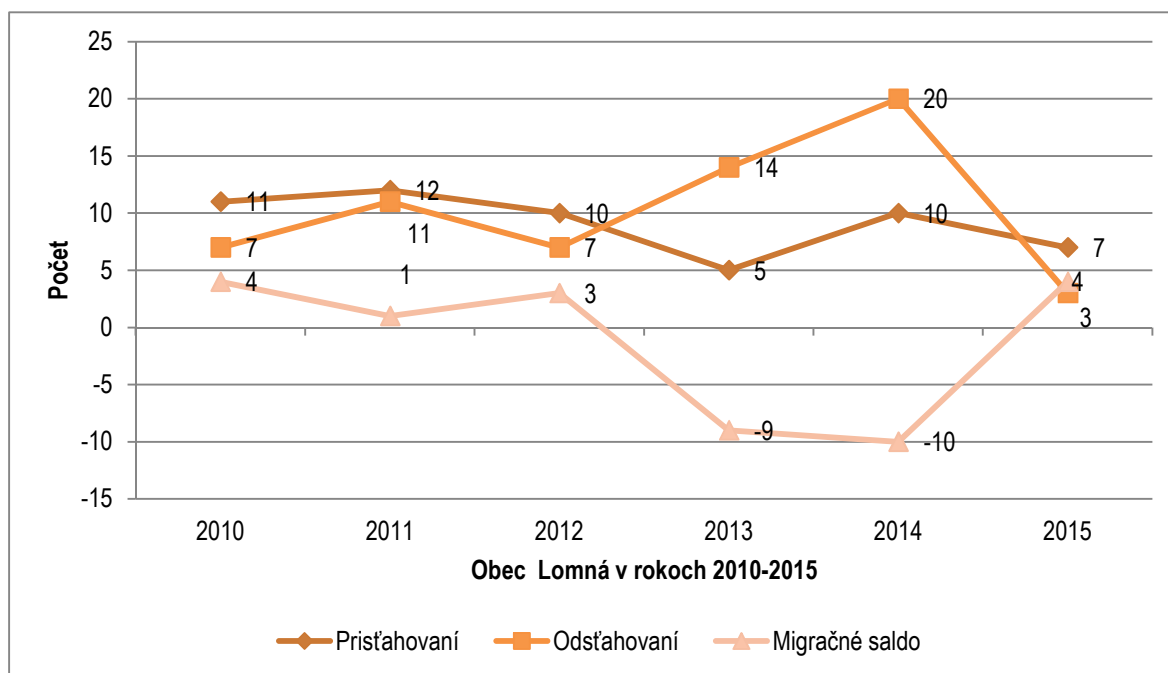
Jedným z najcitlivejších indikátorov sociálno-ekonomického a hospodárskeho rozvoja obce je migrácia obyvateľstva. Okrem prirodzeného prírastku resp. úbytku sa v demografickom vývoji odzrkadľuje aj pohyb obyvateľstva z obce prípadne do obce. Hovoríme o migrácii obyvateľstva. Ak budeme sledovať migračný pohyb obyvateľov (rozdiel medzi prisťahovanými a odsťahovanými obyvateľmi za určitý čas v určitej jednotke; tabuľka č. 5, graf 4), ktorý je taktiež jednou zo zložiek celkového pohybu obyvateľov, vidíme, že počas sledovaného obdobia 2010 - 2015 bola dosiahnutá kladná hodnota v štyroch rokoch (počet prisťahovaných prevyšoval nad počtom vystťahovaných). Boli to roky 2010 (plus 4 obyvratelia), 2011 (plus 1 obyvateľ), 2012 (plus 3 obyvratelia) a rok 2015 (plus 4 obyvratelia). Vo zvyšných rokoch sledovania evidujeme už len záporné hodnoty migračného pohybu. Najvyšší rozdiel medzi prisťahovanými a vystťahovanými bol zaznamenaný v roku 2014 (mínus 10 obyvateľov) a v roku 2013 (mínus 9 obyvateľov).

Tabuľka 5: Migračný pohyb obyvateľov obce Lomná (2010-2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prist'ahovaní	11	12	10	5	10	7
Odst'ahovaní	7	11	7	14	20	3
Migračné saldo	4	1	3	-9	-10	4

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 4: Celkový migračný vývoj obyvateľov obce Lomná (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

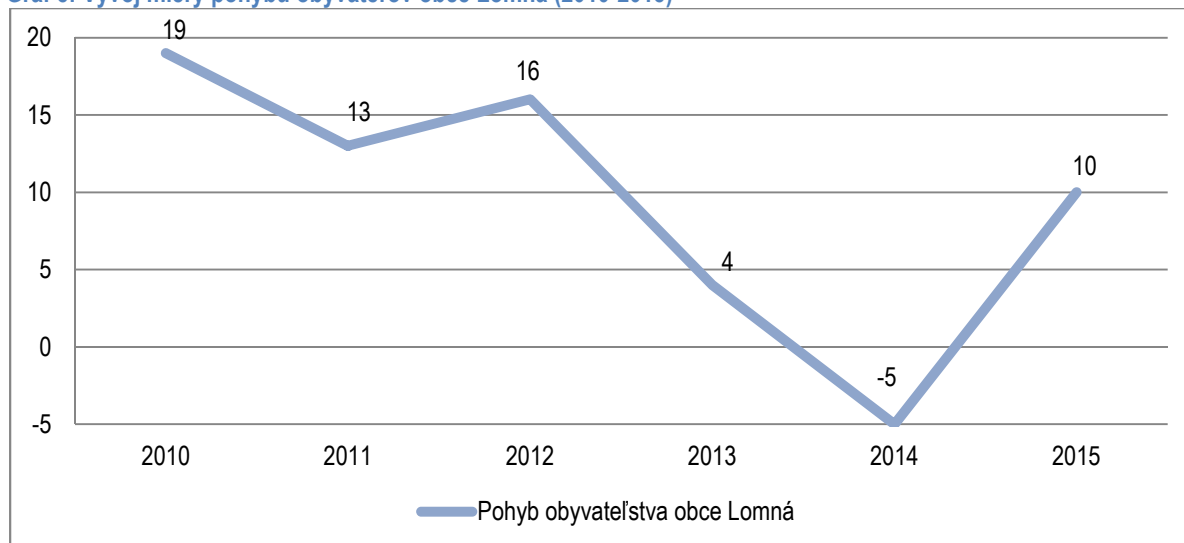
Zo súhrnného hľadiska celkový pohyb obyvateľov obce (rozdiel medzi prirodzeným a migračným pohybom obyvateľov, tabuľka č. 6 a graf č. 5) počas sledovaného obdobia 2010 - 2015 si celkový pohyb obyvateľstva udržiaval kladný a v jednom prípade záporný charakter. Celkový pohyb obyvateľov v opisovanom území bol najvyšší a to v roku 2010 (+19 obyvateľov) a v roku 2012 (+16 obyvateľov). Naopak najnižší celkový pohyb obyvateľov v opisovanom území počas sledovaného obdobia 2010 - 2015 je zaznamenaný v roku 2014 (- 5 obyvateľov).

Tabuľka 6: Celkový pohyb obyvateľov obce Lomná (2010-2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prírodný prírastok	15	12	13	13	5	6
Migračné saldo	4	1	3	-9	-10	4
Celkový prírastok obyvateľstva	19	13	16	4	-5	10

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 5: Vývoj miery pohybu obyvateľov obce Lomná (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Sobášnosť a rozvodovosť

V nasledujúcej tabuľke č. 7 uvádzame počet sobášov a rozvodov v obci Lomná v priebehu rokov 2010 - 2015. Sobášnosť a rozvodovosť v rokoch 2010 - 2015 v obci Hruštín možno charakterizovať stabilizovanými hodnotami. Sobášnosť v obci je primeraná k počtu obyvateľov. Najvyšší počet uzavretých manželstiev bol v roku 2015 (9 sobášov), naopak najnižší počet uzavretých manželstiev bol zaznamenaný v roku 2013, kedy bol vykonaný len 1 sobáš. Počet uzatvorených manželstiev v sledovanom období v rokoch 2010 - 2015 naznačuje určitý trend v klasickom uzatváraní manželstva bez výraznejších zmien. V prípade rozvodovosti možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne. V roku 2012 - 2015 nedošlo v opisovanom území k žiadnemu rozvodu.

Tabuľka 7: Sobášnosť/rozvodovosť obce Lomná (2010-2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet sobášov	5	2	5	1	7	9
Počet rozvodov	1	1	0	0	0	0

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Veková štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva obce Lomná (tabuľka č. 8) sa zložka obyvateľstva vyvíja nepriaznivo, pričom kopíruje všeobecný trend pomerného poklesu predproduktívnej zložky obyvateľstva v prospech nárastu poproduktívnej zložky obyvateľstva. Uvedený jav je dokumentovaný i postupným zvyšovaním priemerného veku obyvateľstva v obci a postupným rastom indexu starnutia.

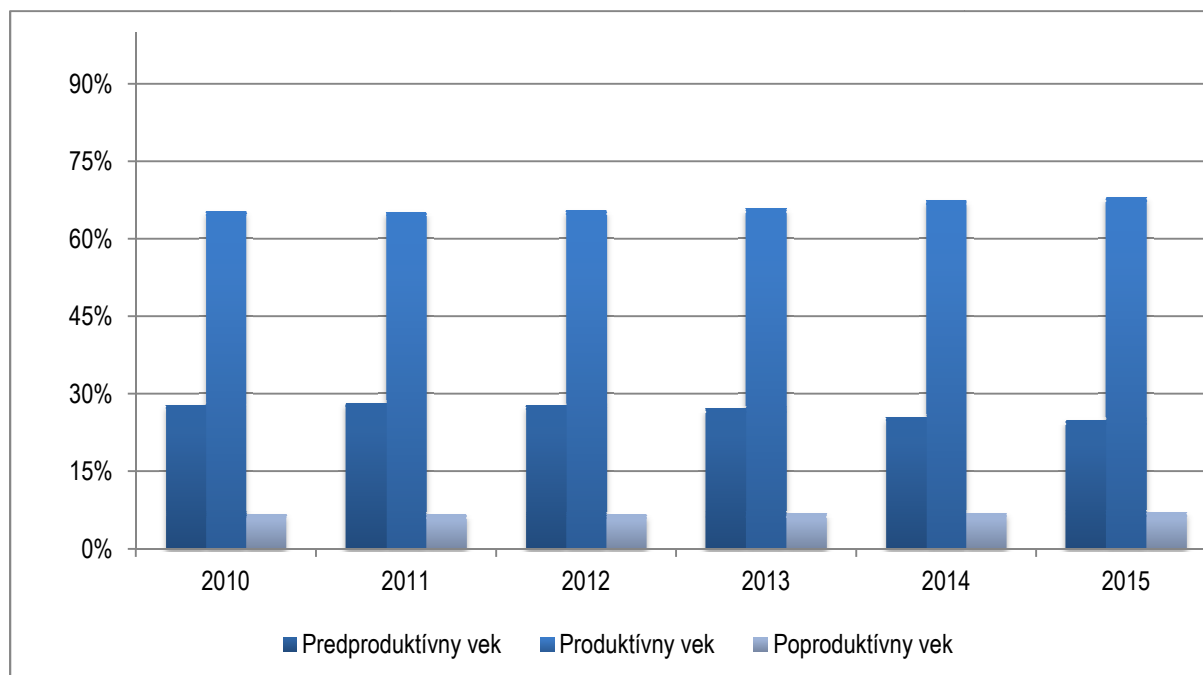
Sledovaním počtu obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín (graf č. 6) vidíme, že počet obyvateľov poproduktívneho veku (65+) tvorí najmenej početnú skupinu obyvateľov. Druhou najmenej početnou skupinou obyvateľstva sú obyvatelia v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov). Najpočetnejšou skupinou obyvateľstva obce je obyvateľstvo v produktívnom veku (15 - 64 rokov).

Tabuľka 8: Veková štruktúra obyvateľstva obce Lomná (2010-2015)

Veková kategória	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Predproduktívny vek 0-14 - počet	233	246	247	243	226	224
Počet obyvateľov v %	27,84	28,21	27,82	27,24	25,48	24,97
Produktívny vek 15-64 - Počet	547	568	582	588	599	610
Počet obyvateľov v %	65,35	65,14	65,54	65,92	67,53	68,00
Poproduktívny vek 65+ Počet	57	58	59	61	62	63
Počet obyvateľov v %	6,81	6,65	6,64	6,84	6,99	7,02

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

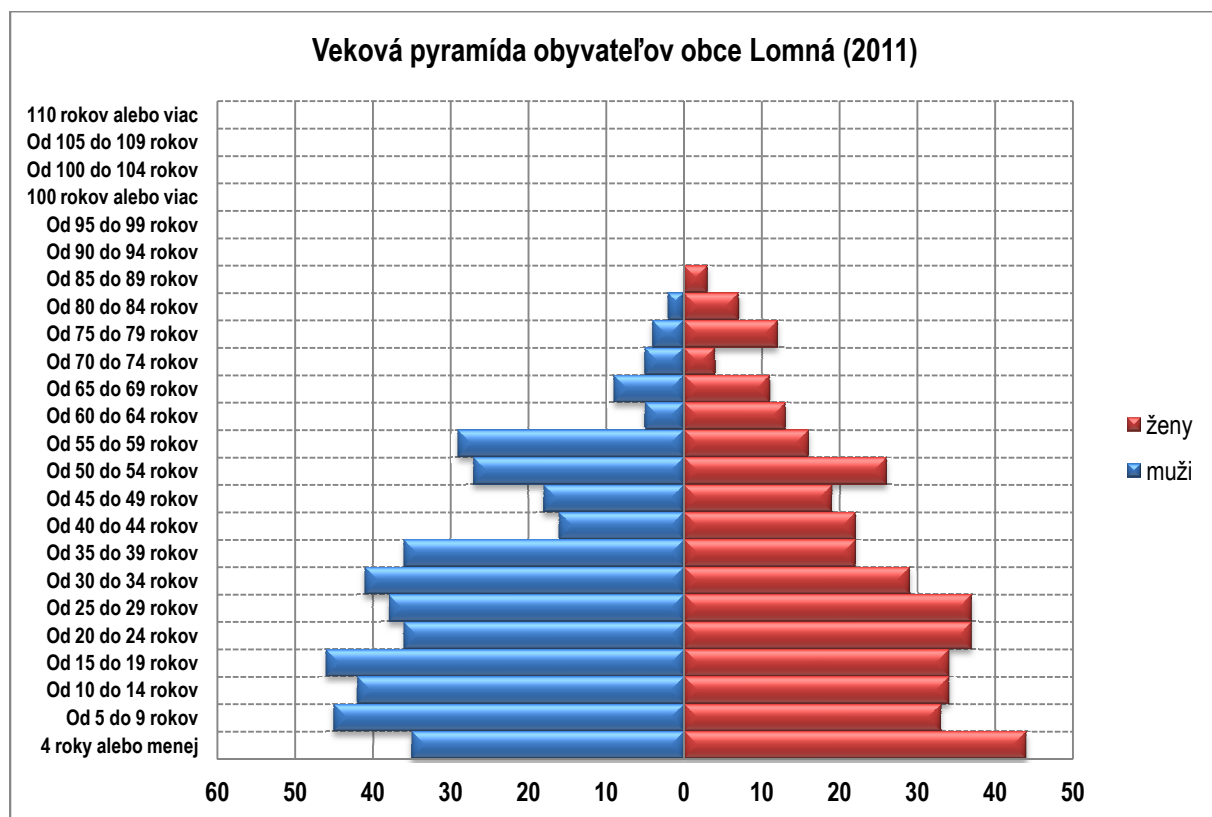
Graf 6: Zastúpenie produkčných zložiek obyvateľov obce Lomná (2010-2015)

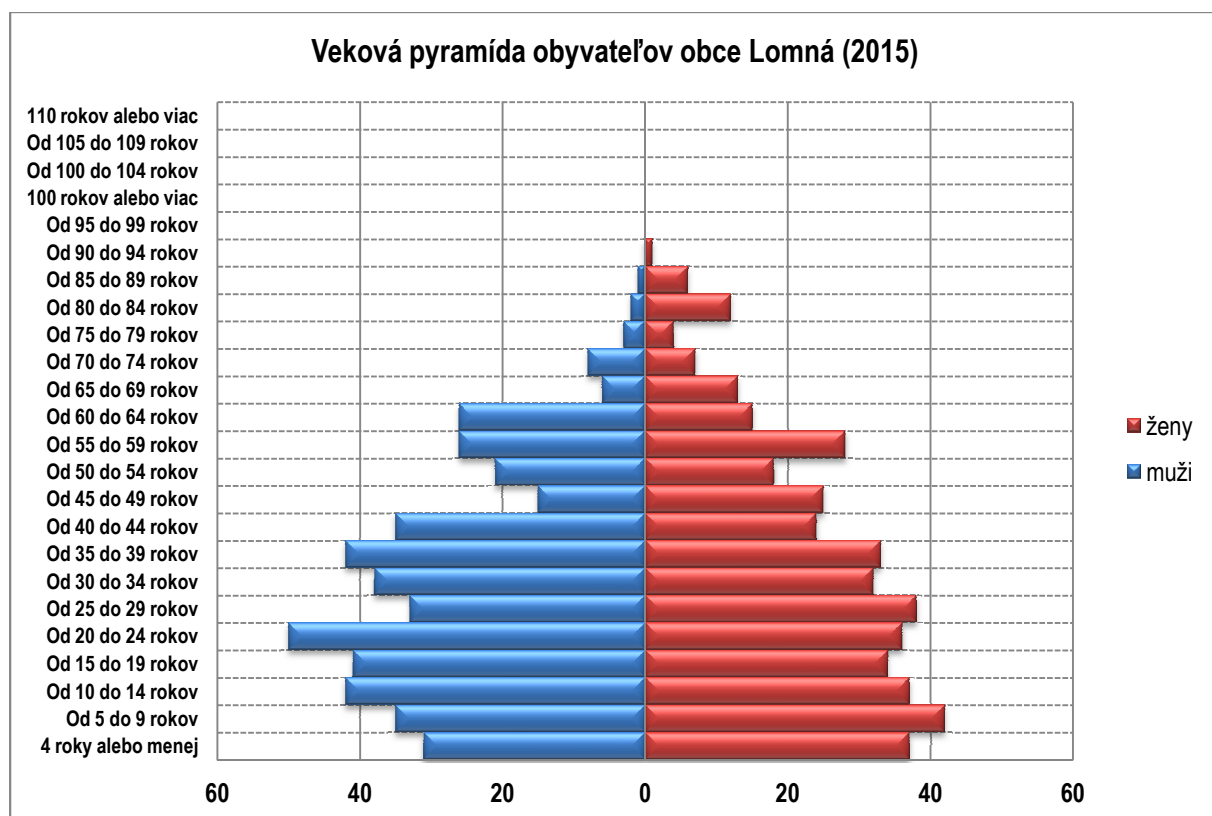
Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Najčastejšie používaným spôsobom interpretácie vekovej štruktúry obyvateľstva je veková pyramída, ktorá zároveň zobrazuje aj štruktúru obyvateľstva podľa pohlavia. Na (grafe č. 7 a 8) vekovej pyramídy obyvateľov obce Lomná rok 2011 a rok 2015 vidieť, že veková štruktúra podľa pohlavia sa výrazne mení. V roku 2011 najväčšie zastúpenie v obci mali muži medzi 5.– 9. a 15. – 19. rokom života a ženy medzi 4. rokom života alebo menej. Nulové zastúpenie majú muži vo veku nad 85 rokov a najnižšie zastúpenie v obci majú ženy vo veku 85 – 89 rokov. V roku 2015 majú najväčšie zastúpenie v obci muži vo veku od 20 do 24 rokov a ženy vo veku od 25 do 29 rokov. Nulové zastúpenie majú muži vo veku nad 90 rokov a najnižšie zastúpenie v obci majú ženy vo veku od 90 do 94 rokov (1 žena). Vekovo - pohlavná štruktúra obyvateľov v obci je charakteristická tým, že mužská populácia dominuje nad ženskou populáciou v obci.

Graf 7: Veková pyramída obyvateľov obce Lomná (2011)

Graf 8: Veková pyramída obyvateľov obce Lomná rok 2015

Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

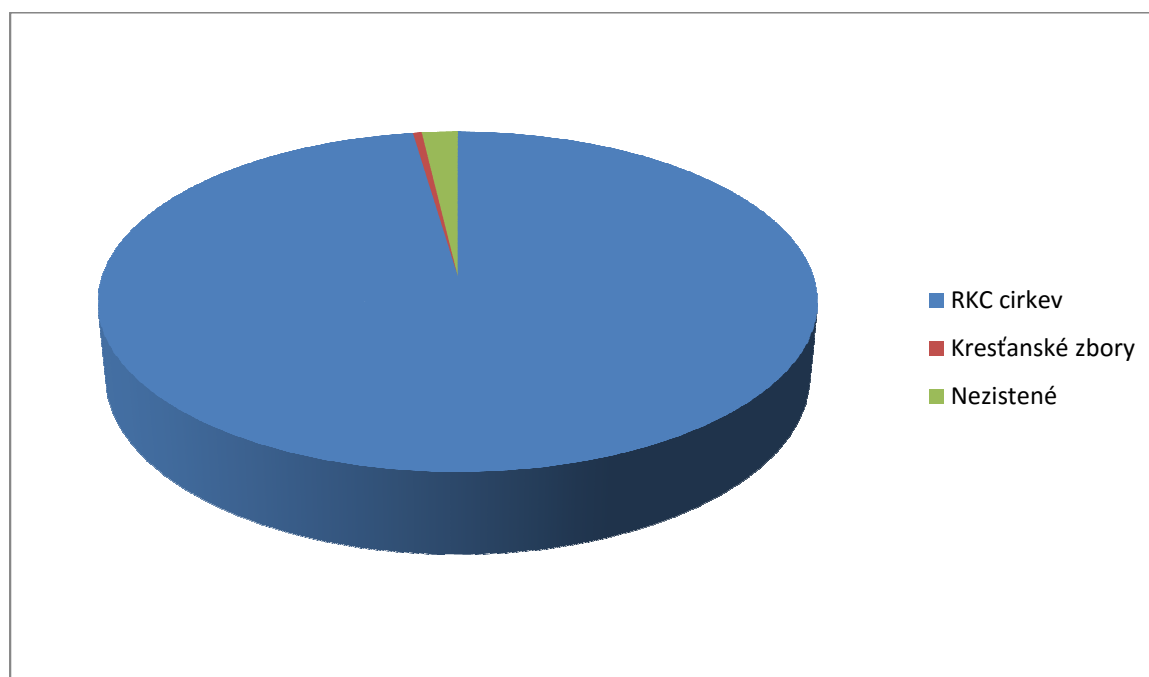
Obyvateľstvo obce Lomná možno považovať z hľadiska vierovyznania za homogénne (tabuľka č. 9). Prevažná väčšina obyvateľov opisovaného územia sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (97,68% obyvateľov). Nasledujú obyvatelia s nezisteným náboženským vyznaním (1,86%) a kresťanské zbory (0,46%). Graficky je štruktúra obyvateľov podľa náboženského vierovyznania znázornená na grafe č. 9. Všetky údaje sú spracované podľa SOBD z roku 2011.

Tabuľka 9: Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	842	97,68%
Kresťanské zbory	4	0,46%
Nezistené	16	1,86%
Spolu	862	100,00%

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Graf 9: Náboženské vierovyznanie obyvateľov obce Lomná

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

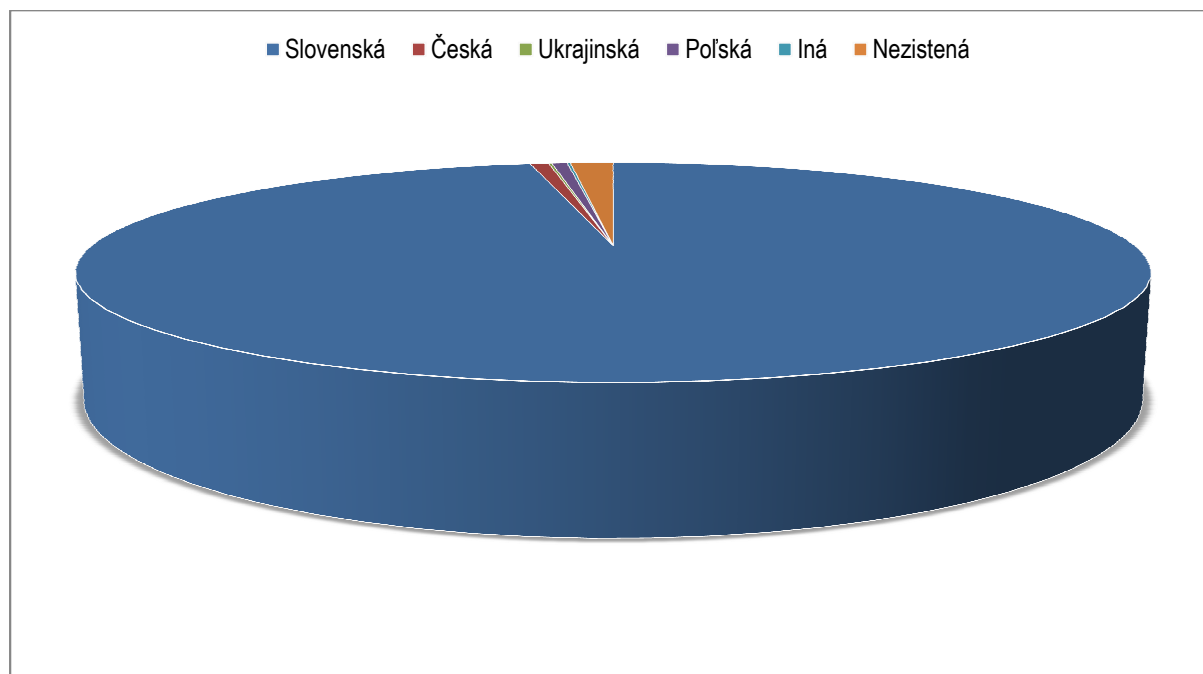
Národnostné zloženie tiež možno považovať za homogénne v obci Lomná (tabuľka č. 10). Podľa posledného sčítania ľudu v obci významne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti 96,87% obyvateľov obce. Ostatné národnosti majú z hľadiska početného zastúpenia obyvateľstva i percentuálneho podielu iba veľmi okrajový význam. Podiel 1,62% obyvateľov predstavuje nezistené, ostatné národnosti.

Tabuľka 10: Národnostné zloženie obyvateľov obce Lomná podľa SOBD 2011

Národnosť	Počet	%
Slovenská	835	96,87%
Česká	6	0,70%
Ukrajinská	1	0,12%
Poľská	5	0,58%
Iná	1	0,12%
Nezistená	14	1,62%
Spolu	862	100,00%

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Graf 10: Národnostné zloženie obyvateľov obce Lomná

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Štruktúra obyvateľstva podľa dosiahnutého vzdelania

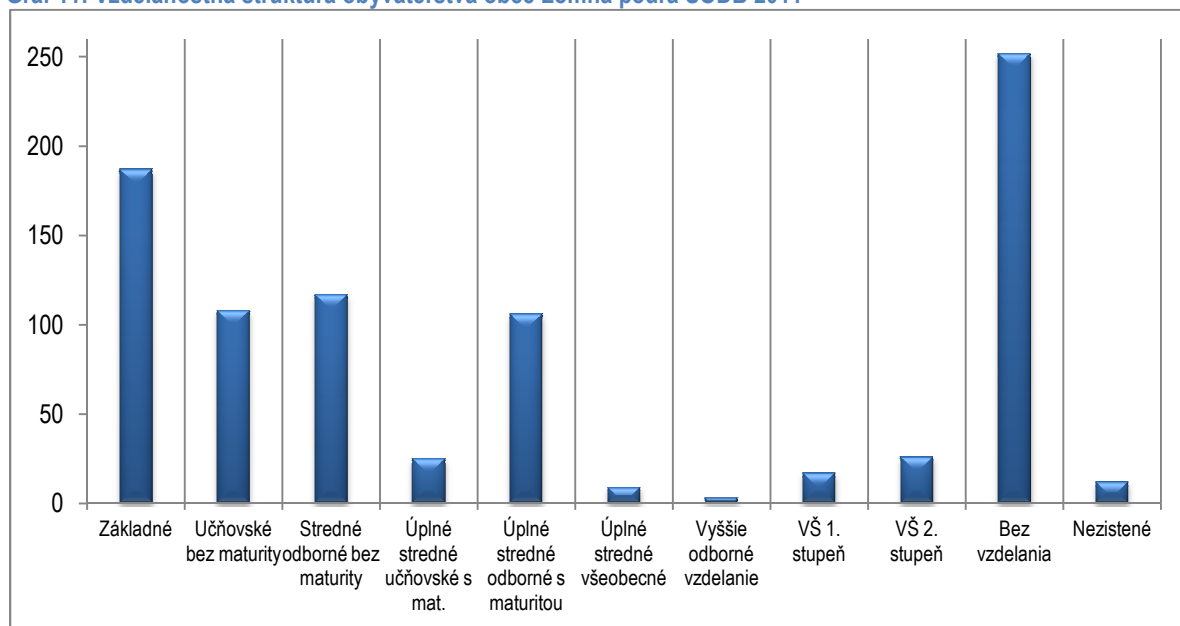
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Lomná odzrkadľuje vidiecky charakter tohto územia. Je dôležitou charakteristikou z hľadiska ekonomickej štruktúry obyvateľov obce a je jedným zo základných predpokladov pri uplatnení na trhu práce. Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva obce Lomná (tabuľka č. 11, graf č. 11) možno vidieť, že najviac obyvateľov sledovaného územia má dosiahnuté základné vzdelanie (spolu 187 obyvateľov). Za nimi nasleduje stredné odborné vzdelanie bez maturity (celkovo 117 obyvateľov) a obyvatelia s učňovským vzdelaním bez maturity (celkovo 108 obyvateľov). Pokiaľ budeme sledovať vysokoškolské vzdelanie tak 26 obyvateľov dosiahlo 2. a 3. stupeň vysokoškolského vzdelania a 17 obyvateľov 1. stupeň vysokoškolského vzdelania. Bez vzdelania bolo evidovaných až 252 obyvateľov obce (čo je v percentuálnom vyjadrení 29,23% obyvateľov v roku 2011). Nezistené vzdelanie bolo uvedené pri 12 obyvateľoch obce.

Tabuľka 11: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Lomná podľa SOBD 2011

	Muži	Ženy	Spolu
Základné	82	105	187
Učňovské (bez maturity)	66	42	108
Stredné odborné (bez maturity)	81	36	117
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	14	11	25
Úplné stredné odborné (s maturitou)	47	59	106
Úplné stredné všeobecné	3	6	9
Vyššie odborné vzdelanie	1	2	3
Vysokoškolské 1. stupeň	2	15	17
Vysokoškolské 2. a 3. stupeň	11	15	26
Bez školského vzdelania	125	127	252
Nezistené	6	6	12
Spolu	438	424	862

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Graf 11: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Lomná podľa SOBD 2011

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Vývoj nezamestnanosti

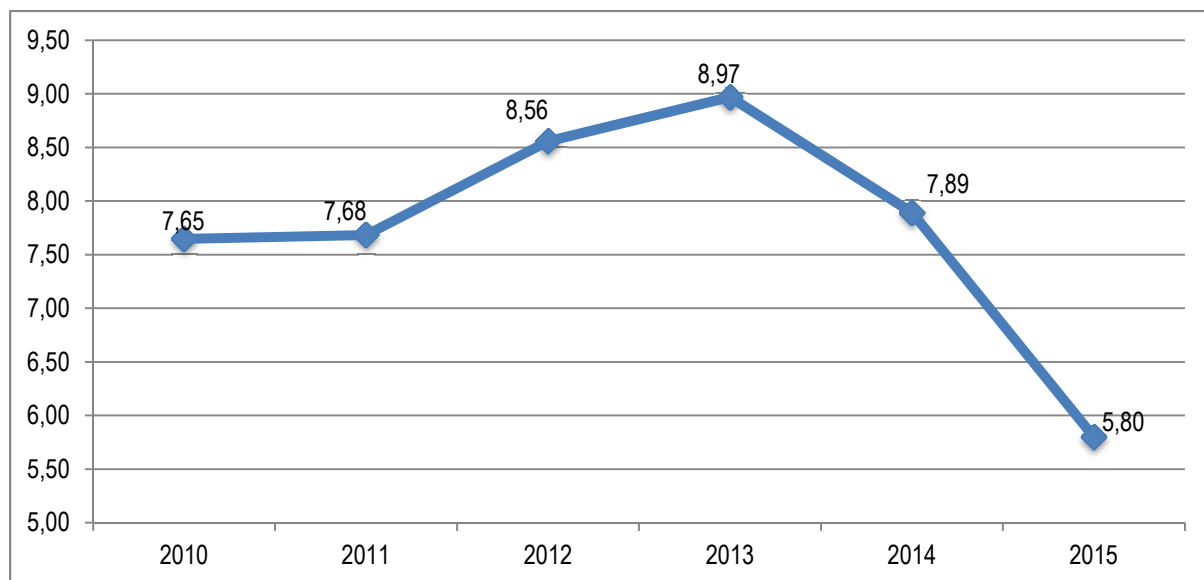
Ak sledujeme vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie z celkového počtu obyvateľov obce (tabuľka č. 12, graf č. 12), tak vidíme, že od roku 2010 až do roku 2013 mal ich počet rastúci charakter z pôvodných 7,65% v roku 2010 na 8,97% v roku 2013, kedy vývoj počas sledovaného obdobia dosiahol svoj strop. Po roku 2013 evidujeme už len pokles počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie, až na 5,80% v roku 2015. Je evidentné, že sa obyvatelia obce dokážu zamestnať a hľadať si prácu aj mimo ich trvalého bydliska, čím je zabezpečený taký nízky počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka 12: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie obec Lomná

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet evidovaných	64	67	76	80	70	52

Zdroj: ŠÚ SR, 2016

Graf 12: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti obce Lomná v % (2010 - 2015)

Zdroj: ŠÚSR, 2016 – vlastné spracovanie

1.4 Občianska infraštruktúra

Školstvo

Oblasť školského vzdelávania v obci Lomná zabezpečuje jedna základná škola a jedna materská škola, ktorých zriaďovateľom je obec.

Základná škola Lomná

Sústavnejšie školské vzdelávanie v Lomnej sa datuje od polovice 19. storočia, kedy Ondrej Ľuba vyučoval deti v jednej izbe vo svojom dome. Na prelome 60. a 70. rokov si obyvatelia Lomnej postavili samostatnú drevenú školskú budovu, v ktorej sa začalo vyučovať od apríla 1872. V roku 1911 postavili novú murovanú školu za Lomnicou. Do tejto novej školy chodili mladšie ročníky a do pôvodnej starej – starší žiaci. Drevená škola v roku 1916 vyhořela a Lomná mala opäť len jednotriednu školu. V prvej polovici 30. rokov, v dôsledku stále rastúceho počtu žiakov, pristúpili k stavbe novej štvortriednej cirkevnej školy. Vyučovanie v štyroch triedach začalo v školskom roku 1936/37. Pod vedením správcu Ondreja Lorku tam vyučovali títo pedagógovia: Ladislav Kuľko, Mária Schindlerová, Elena Lukáčová a Agnesa Turčáková. Neskôr tam pôsobili: Jozef Kačena, Rozália Kocúrová, Aurélia Oravská a iní. Po skončení 2. svetovej vojny sa cirkevná škola poštátnila. V tomto období tu najdlhšie pôsobil učiteľský manželský pár Anton a Emília Brišákovci. Výnosom Ministerstva školstva o likvidácii malotriednych škôl bola 01.09.1978 zrušená. Lomnianski žiaci dochádzali do Základnej školy v Krušetnici. Od 1. septembra 1990 sa obnovil výchovno-vzdelávací proces v pôvodnej budove školy v Lomnej.

Základná škola s právnou subjektivitou je v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V súčasnosti poskytuje výučbu pre 4 triedy v 1.- 4. ročníku. Vyučovacím jazykom na základnej škole je slovenčina. Základná škola má čisté esteticky upravené priestory, ktoré plne vyhovujú potrebám výchovno – vzdelávacieho procesu. K 15.09.2015 navštevovalo základnú školu 54 žiakov. Vzdelávanie na ZŠ zabezpečuje 5 učiteľov. Na základnej škole sa vyučuje cudzí jazyky - anglický. Okrem základného vzdelania môžu deti po vyučovaní navštevovať aj rôzne záujmové útvary (športový pre chlapcov i dievčatá, spevácky, anglický a tvorivé dielne). Základná škola je vybavená nasledovným priestorovým a materiálo-technickým vybavením: kmeňové učebne, učebňa informatickej výchovy, knižnica (žiacka a učiteľská), interaktívne tabule, data projektor, notebooky, stolové počítače, tlačiarne, skener, TV, kamerový systém. V triedach sa nachádzajú stoly a stoličky pre deti, nábytkové zostavy v každej triede, pohovky, nábytkové zostavy v zborovni, v riaditeľni, u ekonómky, kreslá a stoličky, skrinka v knižnici, vešiaky a skrinky na chodbách, knihy, učebné pomôcky. Základná škola je vybavená pripojením na internet.

Základná škola disponuje vlastnou telocvičňou, ktorá sa využíva na hodiny telesnej a športovej výchovy. Základná škola nemá k dispozícii vonkajšie športoviská pre žiakov základnej školy a taktiež chýba detské dopravné ihrisko.

Realizované aktivity ZŠ: Hviezdoslavov Kubín, Voda pre život, Pytagoriáda, Najlepší školský časopis, Vianočná pohľadnica, Biblia očami detí, Slávik Slovenska, iBobor, Športový deň, Divadelné predstavenie, Deň dôchodcov, Stretnutie s Mikulášom, Jasličková pobožnosť, Školský karneval, Zápis do 1. ročníka, Prechod Lomnianskym chotárom, Marec – mesiac knihy, Deň vody, Plavecký výcvik, Krížová cesta, Koncert chrámovej hudby, Svetový deň Zeme, Bezpečne na cestách, Deň matiek, Deň detí, Didaktické hry v prírode.

Zapojenie ZŠ do projektov: Environprojekt, Záložka do knihy spája školy, Tehlička pre Afriku, Národný projekt: Aktivizujúce metódy vo výchove, Mlieko do škôl, Otvorená škola.

Sledovaním vývoja počtu žiakov v základnej škole (tabuľka č. 13) jasne vidieť, že počet detí v poslednom školskom roku 2015/2016 klesol na 54 žiakov, z pôvodných 62 žiakov v školskom roku 2010/2011. Vývoj počtu žiakov má klesajúcu tendenciu.

Tabuľka 13: Vývoj počtu žiakov v Základnej škole Lomná

Školský rok	Počet žiakov
2010/2011	62
2011/2012	63
2012/2013	59
2013/2014	66
2014/2015	63
2015/2016	54

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

Materská škola Lomná

Materská škola, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, nachádza sa v samostatnej budove. Materská škola v Lomnej je umiestnená v neúčelovej budove (bývalá cirkevná budova). Prízemie tohto predškolského zariadenia tvorí vstupná miestnosť, hygienické zariadenia, jedáleň, kuchyňa s príslušnými priestormi, sklad. Na poschodí je umiestnená herňa, spálňa, práčovňa, hygienické zariadenie a kancelária. S prízemím ho spája vnútorné schodište. Školský dvor sa člení na dve časti - predný a zadný dvor. V priestoroch predného dvora sa nachádza domček s kĺzačkou do pieskoviska a z guľatiny zhotovené lavičky. Celý dvor areálu je trávnatý, využíva sa na rôzne pohybové aktivity. Materská škola poskytuje predprimárne vzdelávanie ISCED 0. Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej. Rozvíja osobnosť dieťaťa a jeho zručnosti. Utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie, pripravuje ho na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Poskytuje deťom celodennú výchovnú starostlivosť spravidla od troch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Materská škola je jednotriedna. Má čisté esteticky upravené priestory, ktoré plne vyhovujú potrebám výchovno – vzdelávacieho procesu. Trieda je vybavená IKT technikou, počítač je pripojený na internet. Pri výučbe sa využíva TV prijímač, hračky, učebné pomôcky, konštruktívne stavebnice a rôzny výtvarný materiál. V triede je vytvorené hravé a pracovné centrum, ktoré slúžia na spontánne hry detí. K 15.09.2015 navštevovalo materskú školu 23 detí. Výchovno - vzdelávaciu činnosť zabezpečujú dve plne kvalifikované učiteľky.

Realizované aktivity MŠ počas roka: Šarkaniáda, Biblia očami detí, Okresná športová olympiáda, Matematická olympiáda, Snehová krajina, Rok v Prírode, Beseda s babkou Greňovou, Deň matiek, Moje zdravie, Bezpečnosť na ceste, Srdce na dlani, Vitaj Mikuláš, Jasličková pobožnosť, Moja kniha, Karneval, Logopedická prevencia, Pomáhajme zvieratkám, Marec - Mesiac knihy, Moja kniha, Týždeň hlasného čítania, Deň otvorených dverí.

Zapojenie MŠ do projektov: Veselé zúbky, Domestos pre školy, Stomatologický program, Evička nám ochorela, Vráťme knihy do škôl.

Sledovaním vývoja počtu žiakov v materskej škole (tabuľka č. 14) jasne vidieť, že počet žiakov má klesajúcu tendenciu.

Tabuľka 14: Vývoj počtu žiakov v Materskej škole Lomná

Školský rok	Počet žiakov
2010/2011	24
2011/2012	22
2012/2013	24
2013/2014	27
2014/2015	24
2015/2016	23

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

Sociálna starostlivosť a zdravotníctvo

Sociálne služby sú zabezpečované v obci prostredníctvom opatrovateľskej služby v prirodzenom sociálnom prostredí klienta. V rámci opatrovateľskej služby sa poskytuje klientovi dohľad resp. pomoc pri sebaobslužných výkonoch, starostlivosti o svoju domácnosť a sociálnych aktivitách. Opatrovateľská služba zabezpečuje dohľad v určenom čase. Ostatnú zdravotnú a sociálnu starostlivosť zabezpečuje aj agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS Charitas v Námestove, ktorá bola zriadená SpKCH v roku 1995. ADOS poskytuje komplexnú domácu ošetrovateľskú starostlivosť, ktorá je poskytovaná zdravotnou sestrou v domácom prostredí alebo v inom prirodzenom sociálnom prostredí. Na území obce sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne zariadenia sociálnych služieb. Obec každoročne organizuje posedenie s dôchodcami.

Primárna zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná pre obyvateľov z obce Lomná v zdravotnom stredisku v Lokci (11 km) a zdravotnom stredisku Zákamenné (6,5 km), kde sú spádové ambulancie stomatológov, gynekológov, detských pediatrov a všeobecných lekárov. V zdravotných strediskách je k dispozícii aj lekáreň. V rámci slobodnej voľby lekára môžu obyvatelia obce komplexnú zdravotnú starostlivosť využívať u lekárov v Oravskej poliklinike Námestovo, vo vzdialenosti 17 km. Najbližšia nemocnica je v meste Dolný Kubín (Dolnooravská nemocnica s poliklinikou MUDr. L. N. Jégého), vo vzdialenosti 36 km a v meste Trstená (Hornooravská nemocnica s poliklinikou Trstená), vo vzdialenosti 35 km.

Bývanie

Občianska infraštruktúra týkajúca sa bývania a bytovej politiky je v opisovanom území tvorená prevažne individuálnou bytovou výstavbou (rodinné domy v súkromnom vlastníctve, tabuľka č. 15) podľa realizovaného Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2011, pričom aktuálny stav sa môže viac alebo menej odlišovať. Na základe výsledkov zo SODB 2011 možno konštatovať, že v roku 2011 celkový domový fond v obci tvorilo 179 rodinných domov z čoho 86,03 % (154) bolo trvale obývaných rodinných domov a 13,97% (25) bolo neobývaných rodinných domov. Pri členení rodinných domov podľa obdobiach ich výstavby (tabuľka č. 16) prevládajú v obci rodinné domy vystavané od roku 1946 do roku 1960 v celkovom počte 27 rodinných domov. Najmenšia výstavba bola zaznamenaná pred rokom 1919.

Tabuľka 15: Počet IBV v obci Lomná podľa SODB 2011

Lomná	Rodinné domy spolu		
	Trvalo obývané RD	Neobývané RD	Nezistené
	154	25	0

Zdroj: SODB 2011, Štatistický úrad SR, 2016

Tabuľka 16: Obdobie výstavby rodinných domov v obci Lomná podľa SOBD 2011

Obdobie výstavby	Počet
Pred rokom 1919	2
1919 - 1945	12
1946 - 1960	27
1961 - 1970	21
1971 - 1980	25
1981 - 1990	22
1991 - 2000	19
2001 - 2005	13
2006 a neskôr	7
Nezistené	31
Spolu	179

Zdroj: SOBD 2011, Štatistický úrad SR, 2016

Šport a kultúra

Medzi kultúrne pamiatky s náboženským podtónom patrí najmä Rímsko-katolícky kostol Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, ktorého výstavba začala v roku 1992 a slávnostná vysviacka nového kostola sa konala v roku 1997. Kostol centrálnej dispozície je umiestnený na svahovitom pozemku na osi obecného cintorína. Dominantou kompozície je kužeľovitá strecha a výrazná veža tvaru valca. Objekt je dvojpodlažný z dvoch tretín drevený. Nosné prvky sú drevené lepené väzníky. V interiéri kostola sa nachádza hlavný oltár Božského srdca Ježišovho.

Okrem kostola sa v obci nachádzajú aj ďalšie sakrálne pamätihodnosti s cirkevným podtónom:

- Kaplnka Svätej Trojici - Lokalita Klinkovka (replika pôvodnej kaplnky z roku 1840, ktorá bola postavaná v roku 1990 –pôvodná kaplnka bola vo veľmi zlom technickom stave, preto bolo nevyhnutné ju odstrániť a vybudovať autentickú repliku)
- Socha Panny Márie – Matky ustavičnej pomoci – Lokalita Vyšný koniec - rázcestie
- Kríž sv. Anny – Lokalita Klinkovka
- Kaplnka Panny Márie Ružencovej – pri Základnej škole
- Kaplnka korunovania Panny Márie na Kaňovej jame
- Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie – lokalita Ombriška
- Slovenský kríž na novom cintoríne – autorom je ľudový rezbár z Hriňovej Ondrej Ďurica

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov obce, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Pre organizovanie miestnych kultúrnych podujatí a aktivít slúži Kultúrno-osvetové centrum, kde sa konajú rôzne kultúrno-spoločenské akcie, ako napr. Deň matiek, Zimný lyžiarsky prechod Lomnianskym chotárom, Posedenie s dôchodcami, Maškarný ples a mnoho iných menších kultúrnych a športových podujatí. O aktivitách obce sú obyvatelia informovaní prostredníctvom úradnej tabule a webovej stránky obce Lomná. V obci pôsobia aj rôzne organizácie, ktoré sa podieľajú na aktivitách v obci po celý rok a zúčastňujú sa kultúrno-spoločenských a športových podujatí. O spoločenský život v obci sa podieľajú aj mimovládne neziskové a neštátne organizácie (nadácie, občianske združenia a ďalšie právne formy neziskových združení – tabuľka č. 17). Aj cirkev je významným tvorcom kultúry v

obci. Dokazuje to aj množstvo obyvateľov združených v rôznych cirkevných spoločenstvách ako sú: Ružencové spoločenstvá.

Tabuľka 17: Spoločenské organizácie a občianske združenia

Obec	Spoločenské organizácie a združenia
Lomná	- DHZ Lomná - Poľovnícke združenie Požehov Lomná - Bývalí urbarialisti obce Lomná pozemkové spoločenstvo - TJ Družstevník Lomná - Základná organizácia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy pri Základnej škole s materskou školou

Zdroj: MV SR, 2016 - vlastné spracovanie

1.5 Technická infraštruktúra

Doprava

Obec Lomná je koncová obec v okrese Námestovo. Leží na ceste III. triedy č. 2271, ktorá spája obec s obcou Krušetnica a v rovnomennej obci sa napája na cestu II. triedy č. 520 Lokca – Krásno nad Kysucou. Od okresného mesta Námestovo je obec Lomná vzdialená 17 kilometrov, od krajského mesta Žilina 75 kilometrov. *Hromadnú dopravu osôb* na opisovanom území zabezpečuje ARRIVA Liorbus, a.s., občania využívajú aj autobusovú dopravu spoločnosti K.L.I.B.O.S. spol. s r. o. Pre hromadnú prepravu osôb slúžia tri autobusové zastávky v obci. V obci sa nenachádza žiadne železničné spojenie ani žiadna infraštruktúra železničnej siete. Najbližšie je možno využiť železničnú dopravu v obci Oravský Podzámok.

Tabuľka 18: Miestne komunikácie v obci Lomná

Dĺžka obecných komunikácií v km	2,5 (asfaltové)
Z toho prašné	0
Stav komunikácií	Vyhovujúci
Dĺžka vybudovaných chodníkov	0,8
Počet mostov	7 s celkovou dĺžkou 150 metrov
Nadchody a lávky	3

Zdroj: OcÚ Lomná - vlastné spracovanie, 2016

Infraštruktúra odpadového hospodárstva

Obec má vypracované Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2012 o zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu a miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu (VZN 3/2014 spolu s Dodatkom č. 1 k tomuto VZN). Pri zbere sa využíva možnosť zberu do kuka nádob, jedenkrát za dva týždne. Zber triedeného odpadu je nastavený 1x mesačne. Systém zberu odpadu je zabezpečený prostredníctvom spoločností Marian Murín (zmesový odpad, objemový odpad), EKORAY (nebezpečný odpad) a Združením Biela Orava (triedený odpad).

Tabuľka 19: Vytriedené množstvo komunálneho odpadu v obci Lomná (2010-2015)

KOMUNÁLNY ODPAD	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové množstvo (t):					
z toho: zmesový odpad	81,54	91,06	94,80	99,48	107,04
objemový odpad	24,39	10,94	10,28	13,44	6,93

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

Množstvo vyprodukovaného zmesového komunálneho odpadu za posledných 5 rokov stúplo o 31,1 % z pôvodných 81,54 ton v roku 2011 na 107,04 ton v roku 2015. Množstvo objemového odpadu (nábytok, okná, stoličky atď.), ktorý sa v obci vyprodukuje súvisí hlavne so stavebnou činnosťou, rekonštrukciami, prípadné investičnými zámermi jednotlivých subjektov v samospráve.

Tabuľka 20: Vytriedené množstvá komunálneho odpadu podľa jednotlivých zložiek (2011-2015)

	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové množstvo (t)					
Papier	-	-	-	4,70	0,41
Sklo	10,47	12,74	12,41	13,06	12,35
Plasty	3,78	5,57	4,88	4,88	9,41
Železný šrot	-	-	-	-	-
Kompozitné obaly	0,05	-	0,82	0,60	0,62
Obaly z kovu	-	-	0,09	-	-
Opatrebované batérie a akumulátory	0,01	0,06	-	-	-
Šatstvo	-	-	-	-	-
Elektrické a elektronické odpady	2,34	4,45	4,01	2,43	2,56
Kovy	-	3,97	-	-	-

Zdroj: OcÚ Lomná - vlastné spracovanie, 2016

Najviac vytriedeného komunálneho odpadu tvorí zložka sklo, ktorej množstvo bolo v roku 2015 12,35 tony. Ďalej nasledujú plasty s 9,41 tonami v roku 2015 a elektrické a elektronické odpady s vytriedenými 2,56 tonami v roku 2015.

Telekomunikácie, pošta a miestny rozhlas

Celé opisované územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange, T-Com, O₂. V obci nie je zavedená káblová televízia. Televízny signál sa šíri prostredníctvom samostatne zriadených prijímačov v jednotlivých domácnostiach (satelity, internet). Pokrytie internetom je takmer 100% - či už prostredníctvom kábla alebo wifi. Obec má vybudovaný miestny rozhlas. V obci nenachádza pobočka Slovenskej pošty. Najbližšia pošta je v susednej obci Krušetnica.

Zásobovanie vodou a kanalizácia

Prístup k pitnej vode v obci zabezpečuje Oravská vodárenská spoločnosť, obec je plne napojená na vodovodnú sieť. Hygienické parametre takto využíanej vody sú veľmi dobré. Niektoré domácnosti v obci využívajú na zabezpečenie vody vlastné studne.

V obci je vybudovaná verejná kanalizácia. Je na ňu napojený len bytový dom s 22 bytovými jednotkami. Zvyšná časť obce na verejnú kanalizáciu napojená nie je. Obec má vybudovanú aj vlastnú ČOV na svojom území – na začiatku obce. Ostatní obyvatelia využívajú vlastné septiky, prípadne odpadová voda nie je čistená.

Elektrifikácia a plynofikácia

Celá obec je elektrifikovaná. Pokrytie elektrickou energiou územia je 100 %. O jej distribúciu a servis prenosových zariadení sa stará Stredoslovenská energetika, a.s. Dolný Kubín. Samozrejme aj v tomto segmente existuje viacero dodávateľských alternatív, ktorými sú napríklad AC energia s.r.o., ČEZ Slovensko s.r.o., Energia Slovakia s.r.o., Right power energy s.r.o. Na území obce sa nachádza malá vodná elektrárňa, ktorá je v prevádzke od januára 2009. Jej inštalovaný výkon je 0,096 MW a predpokladaná výroba elektriny 330 MWh/rok. Všetka vyrobená elektrická energia je spotrebovaná v obci Lomná. Obec Lomná plynofikovaná nie je.

1.6 Hospodárstvo regiónu

Hospodárstvo regiónu silne ovplyvňuje aj celkový počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V obci Lomná bol v roku 2015 jeho počet 610 osôb. Sledovaním počtu fyzických a právnických osôb (tabuľka č. 16) vidíme, že najväčšie zastúpenie spomedzi právnických osôb majú ziskové organizácie, naopak spomedzi fyzických osôb sú to živnostníci (113 osôb).

Tabuľka 21: Štruktúra PO a FO na území obce Lomná v roku 2015

Obec	PO ziskové	PO neziskové	FO živnostníci	FO slobodné povolania	FO samostatne hosp. roľníci	Subjekty spolu
Lomná	3	2	113	1	4	123

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2015

V súčasnosti sú v obci Lomná identifikovaní nasledovní zamestnávateľia v poľnohospodárskych, priemyselných a nevýrobných odvetviach:

- COOP Jednota SD Námestovo
- Potraviny Mária Ľubová
- Pohostinstvo – Zdena Ľubová
- KAMENÁRSTVO Juriga
- Stanislav Žibek – poľnohospodárstvo, chov dobytka, stavebníctvo
- Bývalí urbarialisti obce Lomná, pozemkové spoločenstvo
- Obecný úrad Lomná

Ekonomickú silu sledovaného územia v oblasti hospodárstva nám dobrým spôsobom demonštruje aj zloženie, resp. charakter pôdy v dotknutom území. Takáto klasifikácia nám poskytuje informácie o využívaní pôdneho zdroja (tabuľka č. 17). Ako môžeme vidieť, tak najväčšie zastúpenie majú lesné pozemky až 13,371 km², ďalej nasledujú trvalé trávne porasty 6,418 km² a orná pôda 0,584 km² (o 96,2% menšia rozloha ako lesné pozemky, respektíve trinásťnásobne menšia plocha ako trvalé trávnaté porasty).

Územie partnerstva je známe svojou tradíciou výroby syrárskych a mliekarenských výrobkov a špecialít akými sú korbáčiky, uzlíky, oštiepky a množstvo iných syrárskych výrobkov, ktorých výroba zamestnáva nemalý počet obyvateľov. Vysoký počet pracovných miest vytvárajú remeselné služby a drobné živnostenské služby, ktorými je región tiež známy a ktoré sú ponúkané aj mimo územia obce. Poľnohospodárska výroba bola na zameraná prevažne na pestovanie zemiakov (Orava je tradičným zemiakárskym regiónom), ovsa, jačmeňa. Dôležitou úlohou v zložke hospodárstva bol a aj v súčasnosti je chov hospodárskych zvierat (hovädzí dobytok, kozy, ovce, kone a podobne) práve vďaka veľkej výmere trvalo trávnatých porastov a klimatickým podmienkam v opisovanom území.

Tabuľka 22: Štruktúra pôdneho fondu v Lomnej v roku 2015

Druh pôdy	Výmera v km ²
orná pôda	0,584
chmeľnica	0,000
vinica	0,000
záhrada	0,022
ovocný sad	0,000
trvalý trávny porast	6,418
lesný pozemok	13,371
vodná plocha	0,212
zastavaná plocha a nádvoria	0,572
ostatná plocha (okrasná zeleň, cintorín, neplodná pôda, povrchová ťažba, ihrisko, štadión, kúpalisko, športová dráha, autokemp, táborisko, botanická a zoologická záhrada, skanzen, amfiteáter, pamätník a iné)	0,379

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2015

Finančné hospodárenie samosprávy je riadené predovšetkým rozpočtom obce, ktorý vyjadruje ekonomickú hospodárnosť obce. Spustením fiškálnej decentralizácie po roku 2005 boli posilnené príjmy samospráv prostredníctvom právomocí, ktoré determinovali výšku miestnych daní. Bol zavedený systém prerozdeľovania daní z príjmu fyzických osôb medzi jednotlivé obce a stali sa vlastným príjmom pre obce. Daňové príjmy predstavujú pre rozpočtový proces stabilné a opakovateľné zložky. Naopak nedaňové príjmy majú doplnkový charakter, ktoré vychádzajú z vlastníctva, prevodu majetku a činností obce. V roku 2015 bežné príjmy v obci Lomná predstavovali sumu 445 956,00 € a kapitálové príjmy predstavovali sumu 93 235,00 €. V roku 2015 bežné výdavky v obci predstavovali sumu 407 223,00 € a kapitálové výdavky 4 851,00 €.

Tabuľka 23: Rozpočet obce Lomná (2010–2015)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bežné príjmy	305 372	507 063	397 485	407 906	452 938	445 956
Bežné výdavky	300 442	482 141	388 108	402 991	440 705	407 223
Kapitálové príjmy	216 303	92 251	175 198	2 043	105 801	93 235
Kapitálové výdavky	337 073	2 183	174 325	76 716	173 721	4 851

Zdroj: OcÚ Lomná, 2016

Cestovný ruch

Sledované územie spadá v rámci regionalizácie cestovného ruchu Slovenska do Oravského regiónu. Tento sa ďalej člení na subregióny. Sú to subregióny: Roháče, Oravská Magura.

Oravský región je destináciou, ktorá disponuje potenciálom turistických hodnôt, ubytovacích, stravovacích, informačných a ďalších doplnkových služieb. Ich správnym a vhodným spojením do atraktívnych produktov a zabezpečením ich vhodnej prezentácie na trhu cestovného ruchu sa môže stať územie Lomnej rovnako atraktívne ako ktorákoľvek iná turistická oblasť na Slovensku či v Európe. Orava je neustále sa rozvíjajúci región, pričom cestovný ruch tejto oblasti vychádza hlavne so silných historických, kultúrnych a geografických hodnôt. Disponuje totiž nielen lokalizačnými predpokladmi, ale i historickým, kultúrnym či ľudským potenciálom, ktoré mu dávajú predpoklad uspieť na trhu s produktmi cestovného ruchu. Avšak za predpokladu vytvorenia komplexných balíčkov služieb, resp. uceleného produktu cestovného ruchu v širšom kontexte pre všetky segmenty cestovného ruchu.

Lokalizačné predpoklady územia

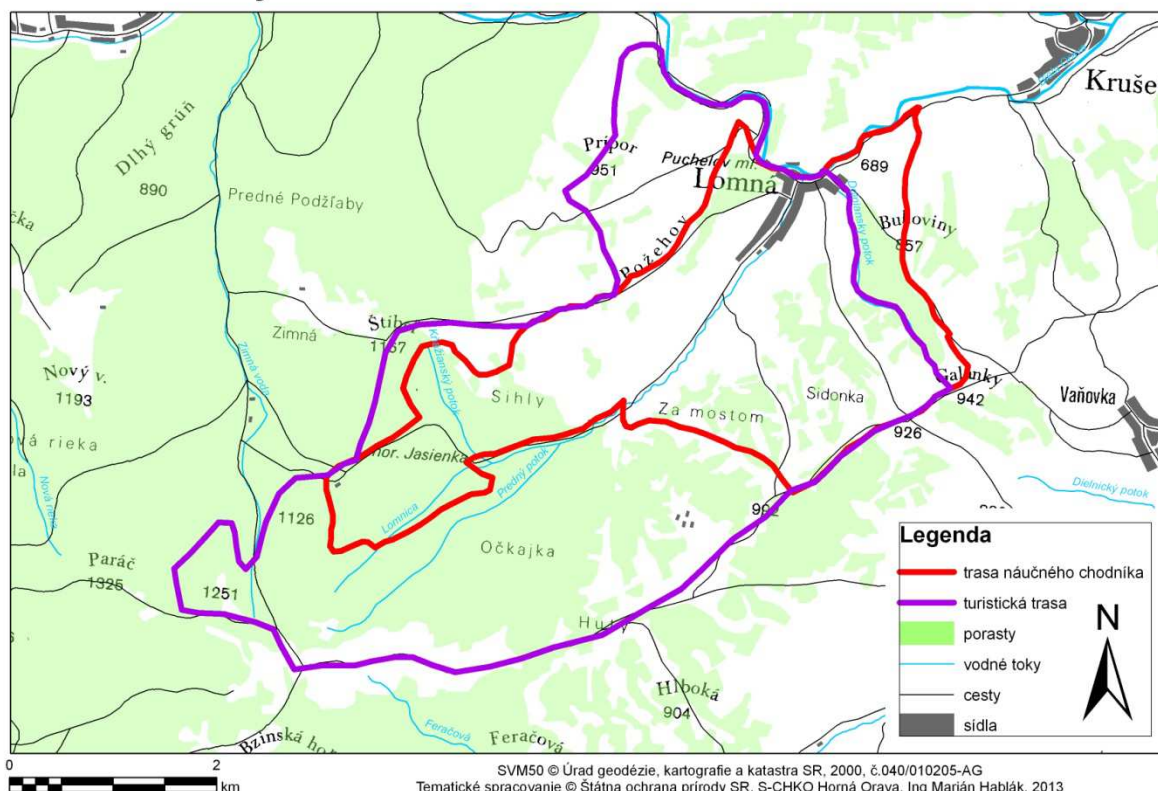
Cestovný ruch sa orientuje na využívanie kultúrno-historických kapacít vidieckej. Lokalita je taktiež známa ako obec uprostred hôr, ktorá ponúka návštevníkom príležitosti na využitie voľného času, či už je to turistika, lyžovanie alebo iné alternatívne formy trávenia voľného času. V obci Lomná sa nenachádza žiadne lyžiarske stredisko. Návštevníci majú však možnosť lyžovať v zimných mesiacoch v susednej obci Krušetnica, ktorá je od Lomnej vzdialená 3,5 kilometra. Nachádza sa tu plne vybavené a fungujúce lyžiarske stredisko so stravovacími a ubytovacími službami. Okolie obce je počas zimy vyhľadávaným miestom pre milovníkov bežeckého lyžovania. Počas letných mesiacov je územie vhodné na turistiku, horské bicyklovanie, zber lesných plodov a bylín. Ak sledujeme sakrálnu a svetskú pamiatku v obci, vidíme, že dominantou obce je Kostol Božského srdca. Dominantou tohto kostola je kužeľovitá strecha a výrazná veža tvaru valca. Objekt je dvojpodlažný, z dvoch tretín drevený. Nosné prvky sú drevené lepené väzníky. Autorom bola v roku 1997 udelená cena D. Jurkoviča.

Na území obce Lomná nie sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR evidované národné kultúrne pamiatky. Najväčšie sakrálnu pamätihodnosti v obci:

- Kaplnka Svätej Trojici - Lokalita Klinkovka (replika pôvodnej kaplnky z roku 1840, ktorá bola postavaná v roku 1990 –pôvodná kaplnka bola vo veľmi zlom technickom stave, preto bolo nevyhnutné ju odstrániť a vybudovať autentickú repliku)
- Socha Panny Márie – Matky ustavičnej pomoci – Lokalita Vyšný koniec - rázcestie
- Kríž sv. Anny – Lokalita Klinkovka
- Kaplnka Panny Márie Ružencovej – pri Základnej škole
- Kaplnka korunovania Panny Márie na Kaňovej jame
- Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie – lokalita Ombriška
- Slovenský kríž na novom cintoríne – autorom je ľudový rezbár z Hriňovej Ondrej Ďurica

Územím prechádza aj jeden náučný chodník. Jeho celková dĺžka je 18,40 kilometra. Nachádza sa na ňom 5 informačných tabúl s textami o prírode, zaujímavostiach, o ochrane prírody a 2 infobody s informáciami o tom, kde sa návštevník nachádza a krátka informácia o obci Lomná. Okrem náučného chodníka vedie obcou aj turistický chodník, ktorý je v zime využívaný ako trasa bežeckého lyžovania. Je dlhý 25,11 kilometra (obrázok č. 1). Náučný chodník a turistická trasa majú do budúcnosti perspektívu rozvoja o doplnenie vzdelávacej infraštruktúry a infraštruktúry na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.

Obrázok 1: Náučný chodník a turistická trasa v obci Lomná

Vzhľadom na charakter územia Lomnej je nevyhnutná existencia Horskej záchranej služby (HZS), ktorá sídli v Dolnom Kubíne (náčelníctvo) a Zuberici (Západné Tatry Sever) a dobrovoľnej horskej a záchranej služby. Samozrejmosťou sú turistické informačné kancelárie (Turistické informačné centrum Trstená, Turistická informačná kancelária Dolný Kubín a Zuberec), ktorých úlohou je informovať o možnostiach ubytovania, stravovania, podujatiach a podobne.

Prechod Lomňanským chotárom, Deň rodiny, Fašiangy, Deň matiek, Karneval v kultúrno osvetovom centre obce, Mikuláš v kostole, Športový deň, Hasičské súťaže, Deň dôchodcov, Krížová cesta, a podobne.

Realizačné predpoklady územia

Až pôsobením realizačných predpokladov môžeme hovoriť o plne fungujúcom cestovnom ruchu. Do tohto typu predpokladov môžeme zaradiť pozemné komunikácie a všetky zariadenia, ktoré potrebuje účastník cestovného ruchu na rekreáciu (hotely, ubytovne, ubytovanie v súkromí, apartmány, penzióny ale napríklad aj lanovky). V území sa nachádza jedno novovybudované turistické informačné stredisko (pod Oravským hradom v Oravskom Podzámku)

Sledované územie má relatívne perspektívnu polohu pre rozvoj cestovného ruchu. Je to koncová obec, ktorá sa cestou III. triedy 2271 napája na cestu II. triedy 520, ktorá je spojnicou Námestova s Kysucami. Čo sa týka zariadení potrebných na vykonávanie cestovného ruchu, tak potrebám návštevníkov cestovného ruchu neslúži žiadne stravovacie ani ubytovacie zariadenie. Absenciu ubytovacieho a stravovacieho zariadenia ovplyvňuje aj fakt, že obec Lomná je koncovou obcou v juhozápadnej časti okresu Námestovo. Všetky tieto zariadenia sú sústredené v susednej obci Krušetnica, ktorá je prirodzeným centrom cestovného ruchu v tejto časti územia. Lomná teda nemá perspektívu pre rozvoj masových foriem cestovného ruchu, ani na budovanie veľkých ubytovacích zariadení pre potreby CR.

Predpoklad rozvoja cestovného ruchu je skôr v zameraní sa na poskytovanie služieb pre cestovný ruch (cyklotrasy, wellness, masáže, bežkárske trasy, náučné chodníky, turistické chodníky, marketing produktov cestovného ruchu a podobne), ktoré bude realizovať v spolupráci s obcou Krušetnica, prípadne so zariadeniami, ktoré sú vybudované a etablované v tejto obci.

Selektívne predpoklady územia

Tieto predpoklady nám hovoria o tom, kto a ako často sa môže cestovného ruchu zúčastniť a z akého dôvodu sa cestovného ruchu zúčastňuje. V letných mesiacoch trávi obyvateľstvo regiónu svoj voľný čas na záhradách alebo chatkách. Niektorí z nich navštevujú Oravský hrad, lyžiarsky areál v Krušetnici, Vodnú nádrž Oravská priehrada, rôzne obecné kultúrne podujatia a taktiež obľubujú turistické výlety do okolia. Tento druh voľnočasovej aktivity vykonávajú ako počas pracovného dňa, tak aj cez víkendy. V zimných mesiacoch navštevujú niekoľko lyžiarskych stredísk v okolí (Krušetnica, Oravská Polhora, Oravská Lesná atď.) veľkej obľube sa teší bežecké lyžovanie, ktoré má na území obce priam ideálne podmienky pre rozvoj.

Pokiaľ budeme hovoriť o pasívnom cestovnom ruchu, tak u obyvateľstva regiónu prevláda navštevovanie oblastí Stredozemného mora počas letných mesiacov (Chorvátsko – „slovenské more“). V zimných mesiacoch sa niektorí obyvatelia vydávajú do lyžiarskych stredísk v rakúskych Alpách, prípadne poľskej strany Tatier, akvaparkov.

Selektívne predpoklady sú úzko spojené s hustotou obyvateľstva, vekovou štruktúrou obyvateľstva, jeho kúpyschopnosťou, celkovými sociálnymi pomermi, vzdelaním, vlastníctvom auta alebo objektu cestovného ruchu, priemerného mesačného príjmu rodiny a podobne.

Trendy v cestovnom ruchu obyvateľov Oravského regiónu cestovného ruchu

Najnovšie trendy v oblasti cestovného ruchu by sa dali zhrnúť do niekoľkých bodov:

- neustále skracovanie dĺžky dovolenky, viac kratších dovolení do roka (predĺžené víkendy),
- zvyšuje sa dopyt po dovolenkách na objednávku, vplýva na to aj väčšia možnosť používania informačných technológií a tzv. Generácia Y,
- nárast záujmu o nehotelové ubytovanie (penzióny, kempy, ubytovanie v súkromí...),
- rastie počet turistov v poproduktívnom veku, čomu treba prispôbiť aj ponuku,
- aktívne prežitie dovolení: cykloturistika, adrenalínové športy (rafting, bungee jumping, hipoturistika...),
- neustály nárast foriem cestovného ruchu, akými sú agroturistika a vidiecky cestovný ruch,
- tematicky zamerané náučné okruhy (pivná cesta, cesta remesiel, cesta tradičnej kuchyne a výrobkov...),
- hipoturistika, animoterapia,
- wellness cestovný ruch,
- lyžovanie a letná turistika v kombinácii napríklad s wellness a podobne,
- predstava ideálnej dovolenky (7-14 dňovej) – kombinácia hôr a kúpania v regiónoch a návštev hradov, múzeí, kultúrno – historických pamiatok,
- znižovanie počtu ubytovacích zariadení, lôžok a izieb,
- znižovanie počtu prenocovaní domácich návštevníkov v sledovanom území,
- zvyšovanie počtu prenocovaní zahraničných návštevníkov v sledovanom území,
- priemerné výdavky obyvateľa regiónu na domáci dovolenkový pobyt síce rastú, sú však neustále v priemere až trojnásobne nižšie ako výdavky na dovolenkový pobyt v zahraničí,

- záujem zahraničných návštevníkov sa sústreďuje na zimné športy v lyžiarskych strediskách, dovolenky na horách a pri vode, wellness pobyty, poznávanie pamiatok,
- nárast mobility a dopytu po požičovniach áut, motocyklov a bicyklov,
- význam kamenných cestovných agentúr klesá, balíky služieb budú stále viac nakupované cez internet,
- nutnosť identifikácie regiónu ako jednotného a uceleného produktu cestovného ruchu (spoločná značka kvality a pod, zľavové karty, jedna vstupenka platí do viacerých zariadení...),
- v oblasti zimných športov je významný nárast rekreačného bežeckého lyžovania,
- výrazné tendencie posilňovať cykloturistiku aj na medzištátnej úrovni (najmä s Poľskom).

1.7 SWOT analýza

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania používaný na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v danom projekte, obchodnej príležitosti, území, prípadne v inej situácii, v ktorej sa nachádza organizácia alebo územie so snahou uskutočniť určitý cieľ. Zahrňuje monitorovanie marketingového interného aj externého prostredia:

- Silné stránky (**Strengths**) – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa,
- Slabé stránky (**Weaknesses**) – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa,
- Príležitosti (**Opportunities**) – externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť k dosiahnutiu cieľa,
- Ohrozenia (**Threats**) – externé podmienky, ktoré môžu sťažiť dosiahnutie cieľa.

Životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
- zachovalé životné prostredie mimo urbanizovaných priestorov - čisté životné prostredie - rieka Biela Orava a jej prítoky (Lomnianska) - existencia veľkoplošných chránených území a lokalít NATURA 2000 - územie sa nachádza v území CHKO a v bezprostrednom susedstve národných parkov - bohatá fauna a flóra, vysoká biodiverzita - existencia drobných zdrojov vody (studničky) - množstvo verejnej zelene - autenticnosť prírodného potenciálu v území - zavedený triedený zber odpadu - vysoká lesnatosť územia, - dobrý vplyv školy na formovanie environmentálneho vedomia a postoja žiakov k problematike životného prostredia - dostatočné zdroje pitnej vody	- existencia čiernych skládok v území a environmentálnych záťaží - slabé environmentálne povedomie hlavne u starších ročníkov - nárast produkcie odpadu - obnova a údržba zelene v intravilánoch - pôda ohrozená vodnou a veternou eróziou - absencia maloplošných chránených území s vyšším stupňom ochrany
Príležitosti	Ohrozenia
- zlepšenie separovaného zberu odpadu - udržanie a systematická obnova verejnej zelene, - budovanie nových parkov, vytváranie oddychových zón, detských ihrísk a parkov (skultúrenie prostredia) - zlepšenie systému zberu komunálneho odpadu - výstavba kompostární alebo priestorov na likvidáciu bioodpadu, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva, - zvyšovanie podielu využívania OZE smerom	- čierne skládky a staré environmentálne záťaže - živelné a nepredvídateľné udalosti - možnosť kontaminácie podzemných vôd a pôdy priemyselnou výrobou - nesystematický rozvoj urbanizovaného priestoru - legislatívne zmeny v oblasti ochrany prírody a krajiny - malá vodná elektrárňa na Bielej Orave

k ochrane ŽP,

- dobudovanie kanalizácie, napojenie viac domácností na existujúcu ČOV

Doprava a infraštruktúra

Silné stránky

- výhodná geografická poloha, dostupnosť regiónu
- existencia cestnej dopravy
- cesta III. triedy v obci v dobrom stave
- existencia siete značených a neznačených cyklotrás, turistických a náučných chodníkov
- dobré napojenie na cestnú sieť do Poľskej republiky a na Kysuce
- existencia malej vodnej elektrárne na rieke Biela Orava vo vlastníctve obce a využívanie takto vyrobenej elektrickej energie pre potreby samosprávy
- zrekonštruované verejné osvetlenie
- zmodernizované vykurovacie teleso v základnej škole
- zmodernizovaná budova obecného úrad
- sčasti zrekonštruovaný interiér budovy kultúrneho domu

Slabé stránky

- absencia železničnej dopravy
- absencia napojenia IBV na kanalizačnú sieť v obci
- nevyhovujúci stav poľných a lesných ciest
- nedostatok parkovacích miest
- chýbajúce cyklistické chodníky, ktoré by prepájali jednotlivé urbanizované časti obce so susednými obcami (rekreačné oblasti, školy a pod.)
- absencia, resp. nedobudovanie prvkov technickej infraštruktúry
- slabšia dopravná dostupnosť obce prostredníctvom verejnej hromadnej dopravy
- chýbajúce bezpečnostné prvky pre spomaľovanie dopravy

Príležitosti

- dobudovanie napojenia na kanalizáciu a existujúcu ČOV
- rekonštrukcia miestnych ciest
- využívanie alternatívnych spôsobov dopravy (elektromobilita)
- budovanie bezpečnostného kamerového systému na ochranu verejného majetku

Ohrozenia

- pretrvávajúci nezáujem o rekonštrukciu ciest v správe VUC
- marginalizovanie koncovej obce
- nevysporiadané pozemky v prípade budovania dopravnej infraštruktúry
- nedostatok finančných prostriedkov na udržanie technického stavu infraštruktúry

Kultúra, tradície, šport, voľný čas

Silné stránky

- periodicky sa opakujúce podujatia športového, kultúrneho a spoločenského charakteru s lokálnym významom
- rázovitý región Slovenska
- Rímskokatolícky kostol Božského srdca, ktorého unikátna architektúra získala cenu D. Jurkoviča
- existencia viacerých sakrálnych pamiatok v obci
- kultúrne územie s vysokou hodnotou naviazané na históriu a historické pamiatky

Slabé stránky

- nedostatok spoločenských a kultúrnych podujatí nadregionálnej alebo národnej úrovne
- existencia vandalizmu
- zlý technický stav niektorých kultúrnych a historických pamiatok (opotrebovanie)
- náročná údržba kultúrneho domu
- zlý technický stav budov v majetku obce
- slabá propagácia kultúrnych a spoločenských podujatí

- dlhodobý pretrvávajúci záujem o kultúrne a spoločenské tradície - tradičné remeslá, kroje, jedlá, zvyky - vybudovaná sieť športových, kultúrnych a spoločenských organizácií - vybudované cezhraničné partnerstvá - tradícia v poskytovaní remeselných služieb a výrobkov - existencia množstva plôch vhodných na športovú činnosť (futbalové ihriská, multifunkčné ihriská...) - existencia občianskych združení a neziskových organizácií, ktoré sa spolupodieľajú na kultúrnom, športovom a voľnočasovom využití v území - územie je vhodné na vykonávanie pešej turistiky, cykloturistiky, bežeckého lyžovania	- starnutie obyvateľstva - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj kultúry a činností združení v obci

Priležitosti

- efektívizácia nadviazaných partnerstiev na Slovensku ale aj v zahraničí
- rozvoj kultúry a športu
- vytváranie nových mikroregionálnych väzieb
- revitalizácia sakrálnych a svetských pamiatok v obci
- využitie kultúrnych pamiatok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
- podpora tradičných ľudových zvykov, remesiel, kulinárskych špecialít, spracovanie produktov
- rozvinúť marketing a zviditeľnenie kultúrnych podujatí a potenciálu územia
- využitie existujúceho kultúrno-historického a prírodného potenciálu v rozvoji aktívneho zahraničného a domáceho cestovného ruchu orientovaného na vidiecky turizmus v spolupráci s centrom cestovného ruchu v lokalite – obcou Krušetnica
- vybudovať centrum kultúrneho turizmu – rozvoj animačných aktivít a kultúrnych podujatí
- zachovanie tradičného koloritu vidieka

Ohrozenia

- nezáujem o veci verejné
- odchod mladých z regiónu
- pretrvávajúca devastácia technického stavu kultúrnych pamiatok z titulu nezájmu a nedostatku finančných zdrojov
- nevyužívanie materiálnych zdrojov územia (kultúrne pamiatky s historickým významom)
- strata záujmu o svoju históriu
- neuchovanie kultúrnych hodnôt
- nedostatok finančných zdrojov na podporu športu a voľnočasových aktivít obyvateľov obce

Cestovný ruch

Silné stránky

- výhodná geografická poloha na medzinárodnom rozhraní, ktorá predstavuje výborné možnosti pre cezhraničnú spoluprácu

Slabé stránky

- absencia ubytovacích a stravovacích zariadení
- odliv mladých mozgov z regiónu, ktorí majú skúsenosti v poskytovaní služieb a cestovnom

- blízkosť hranice s významným zdrojovým zahraničným trhom CR (Poľskou republikou)
- z hľadiska Regionalizácie cestovného ruchu patrí územie do Oravského regiónu, ktorý má prevažne národný význam (región II. kategórie zo IV. možných)
- Rímskokatolícky kostol Božského srdca, ktorého unikátna architektúra získala cenu D. Jurkoviča
- región má charakter prevažne vidiecky
- región je bohatý na kultúru, tradície, zvyky, gastronómiu
- v blízkosti pôsobia dva klastre cestovného ruchu (Klaster Orava a Klaster Oravaregion)
- bezprostredná blízkosť s prirodzeným centrom cestovného ruchu – obcou Krušetnica
- vysoká lesnatosť územia (vhodné podmienky pre rozvoj drobného lesného hospodárstva, zber lesných plodov, hubárčenie, silvituristika)
- kontrastný reliéf partnerstva (lúka – les, vodná plocha – kopce)
- autenticnosť prírodného potenciálu v území (do partnerstva zasahujú lokality NATURA 2000, nachádzajú sa tu chránené stromy a blízkosť národných parkov a CHKO)
- vybudovaná a značená sieť turistických trás a chodníkov, vhodné podmienky pre horskú turistiku a horskú cyklistiku
- blízkosť lyžiarskeho strediska v Krušetnici
- periodicky sa opakujúce podujatia športového, kultúrneho a spoločenského charakteru s lokálnym významom
- vhodné lokalizačné predpoklady pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky a cykloturistiky
- udržiavanie tradícií, folklóru, ľudovej architektúry a neustály nárast záujmu o všetky formy kultúrneho dedičstva najmä medzi mladými ľuďmi,
- absencia bezpečných cyklotrás a cyklochodníkov (nemotorová doprava) a s tým súvisiacej doplnkovej infraštruktúry

ruchu

- spolupráca subjektov zainteresovaných na rozvoji vidieckeho cestovného ruchu v území ešte stále nie je v ideálnom stave a mala by v budúcnosti napredovať
- chýbajúce vyhladky, odpočívadlá a ďalšia doplnková infraštruktúra cestovného ruchu (odpadkové koše, stojany na bicykle, informačné tabule, smerové tabule, značenia a podobne)

Príležitosti

- predpoklady pre spoluprácu s centrom cestovného ruchu v susednej obci Krušetnica (sústredenie sa na ponuku doplnkových foriem a produktov cestovného ruchu pre návštevníkov –

Ohrozenia

- rast cestovateľských skúseností návštevníkov spôsobil rast ich očakávaní, preto častokrát vyžadujú vyššiu pridanú hodnotu za poskytnuté služby

prepojené náučné chodníky, bežkárské trasy, cyklotrasy, ponuka wellness, masáží a drobných služieb pre turistov zo susednej obce a podobne)

- vhodné predpoklady pre zavedenie efektívneho destinačného manažmentu v spolupráci so susednou obcou Krušetnica
- pohostinnosť a ochota miestneho obyvateľstva podieľať sa na cieľavedomom rozvoji cestovného ruchu a vidieka celkovo
- vhodné podmienky pre rozvoj cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou v rámci cyklodopravy a budovania infraštruktúry vidieckeho cestovného ruchu, so zameraním sa na poľskú klientelu
- vytváranie nových pracovných príležitostí v odvetví cestovného ruchu a vplyvom multiplikačného efektu aj v ostatných odvetviach hospodárstva
- snaha vytvárať nové produkty a aktivity pre vybrané segmenty
- možnosti spolupráce s okolitými OOCR (Orava, Liptov, Liptovský Ján, Vysoké Tatry, Kysuce, Malá Fatra, Turiec – Kremnicko) ale aj medzi sebou navzájom (samosprávy partnerstva + podnikatelia v CR a službách)
- lepšie využitie kultúrneho potenciálu sakrálnych a svetských stavieb v obci
- využitie súčasného trendu návratu k pôvodným zvykom, tradíciám, ku starej kuchyni, ku zážitkom v urbánnom prostredí s jeho históriou a aktivitami vykonávanými priamo v tomto prostredí
- rozvoj rodinnej rekreácie
- možnosti získania finančných zdrojov z EÚ
- podpora ubytovania v súkromí
- zvýšenie záujmu domáceho obyvateľstva o podnikanie vo vidieckom cestovnom ruchu
- výstavba a rekonštrukcia malých ubytovacích a stravovacích zariadení + budovanie doplnkovej infraštruktúry (cyklotrasy, chodníky, oddychové miesta...)

- zaostávanie infraštruktúry cestovného ruchu za potrebami rozvoja cestovného ruchu v súlade s aktuálnymi trendmi v cestovnom ruchu
- nepomer v počte vybudovaných náučných trás a chodníkov vo vzťahu k prírodným podmienkam obce
- nedostatočne spracovaný kalendár podujatí (respektíve jeho absencia)
- potreba neustálej spolupráce subjektov zainteresovaných na rozvoji cestovného ruchu (destinačný manažment, marketing a branding destinácie a podobne), chýbajúca nadväznosť a kontinuita v prípade nosných produktových línií a ich napojení na ostatné doplnkové služby
- absencia napojenia regionálnych produktov destinácie na produkty ostatných okolitých destinácií (regiónov)
- zimy bez snehu
- nekvalifikovaný a zle ohodnotený personál
- pretrvávajúci odliv mladých mozgov z regiónu
- ochranné ekologické a urbanistické limity v obci
- nedostatok relevantných štatistických údajov pre potreby cestovného ruchu z dôvodu absencie ubytovacích zariadení

Ekonomika

Silné stránky

- fungujúci systém územného plánovania na

Slabé stránky

- legislatívne a vecne nedobudovaný systém na

všetkých plánovacích úrovniach

- definovaný a v praxi realizovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- vybudovaný systém pre zabezpečenie riadenia projektového cyklu eurofondov
- obyvatelia v produktívnom veku
- viac obyvateľov v predproduktívnom ako poproduktívnom veku
- nízky počet uchádzačov o zamestnanie
- zvyšujúca sa kúpyschopnosť obyvateľstva
- existencia silných zamestnávateľov v širšom okolí obce ale aj v obci
- blízkosť štátnej hranice s PL, čo posilňuje migráciu obyvateľstva a tovarov
- dobrá dostupnosť do okresného mesta
- existencia dvoch klastrov cestovného ruchu
- začiatok nového programovacieho obdobia 2014-2020
- záujem mladých ľudí o výstavbu rodinných domov a návrat do rodnej obce
- existencia množstva živnostníkov v obci

Príležitosti

- využiť orientáciu európskej regionálnej politiky na integrované prístupy a využívanie územnej koncentrácie na dobudovanie systému podpory regionálneho a miestneho rozvoja
- vytvoriť dostatočné konzultačné a rozhodovacie platformy (fóra) pre zabezpečenie efektívnej vertikálnej a horizontálnej koordinácie v rámci plánovacieho prostredia SR
- posilniť väzby medzi územným plánovaním, podporou regionálneho rozvoja a sektorovým plánovaním v záujme ich zefektívnenia a skvalitnenia
- zvýšiť efektívnosť informačného zabezpečenia plánovacích procesov, hlavne čo sa týka dostupnosti a kvality disponibilných údajov, ako aj dostupnosti plánových výstupov pre verejnosť
- podporiť plánovacie aktivity v obci
- efektívny manažment územia
- rozvoj ekologického hospodárstva s dôrazom na obnoviteľné zdroje energie a trvalo udržateľný rozvoj
- využitie ekonomického potenciálu návštevníkov z ČR, PL

podporu regionálneho rozvoja

- mnoho prípadov neaktuálnych plánovacích dokumentov na úrovni VUC a obcí
- nízka miera koordinácie medzi aktivitami podpory regionálneho rozvoja a eurofondmi
- nedostatočné využívanie partnerstva verejného a súkromného sektora v rámci podpory regionálneho a miestneho rozvoja
- periférny prihraničný región a koncová obec okresu
- nízka technická a technologická vybavenosť obce
- starnúce obyvateľstvo
- zvyšujúca sa migrácia a odliv vzdelanej pracovnej sily
- krátanie podielových daní
- nedostatočne využitý existujúci potenciál ekonomických zdrojov v rozvoji vidieka (cestovný ruch, malé a stredné podnikanie...)
- zlá dopravná dostupnosť verejnou hromadnou dopravou

Ohrozenia

- nedostatok ochoty sektorových plánovacích systémov zapojiť sa do integrovaných prístupov k územnému rozvoju
- vytváranie paralelného plánovacieho prostredia z eurofondov a následné zvyšovanie neprehľadnosti v plánovacích procesoch
- prehnaná integrácia plánovacieho prostredia
- nedostatok finančných zdrojov
- odchod investorov
- nerovnomerne rozvinuté podnikateľské prostredie
- nedostatočná podpora podnikateľov
- nedostatočné finančné zdroje na rozvoj podnikateľských aktivít
- útlm poľnohospodárstva v území
- byrokracia
- zlé čerpanie finančných zdrojov v novom programovacom období 2014-2020
- negatívny vývoj zamestnanosti
- starnutie obyvateľstva

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1 Stanovenie kľúčových faktorov a disparít rozvoja územia

Zaoberať sa faktormi rozvoja, ktoré vplývajú na rozvoj obce a okolia, v ktorom realizuje svoje záujmy, je potrebné, pretože aj nadchádzajúce plánovacie obdobie v EÚ (2014-2020) je zamerané na špecifický a nový spôsob využívania regionálnych a štrukturálnych financií.

Ciele politiky súdržnosti, ktoré sú stanovené v nariadeniach Európskej únie na programové obdobie 2014 – 2020, sú:

- cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti,
- cieľ Európska územná spolupráca.

V programovom období 2014-2020 sa predpokladá intenzívnejšie zapojenie miestnych a regionálnych samospráv, sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií do programovania, implementácie a monitoringu nástrojov regionálnej i štrukturálnej politiky. Z tohto kontextu vyplýva potreba vysokého dôrazu na určenie kľúčových faktorov rozvoja a kľúčových disparít.

Zo SWOT analýzy a z dotazníkového prieskumu vyplynuli nasledovné **faktory rozvoja** územia obce Lomná:

Za oblasť hospodárstva

- rozvíjanie tradičného poľnohospodárstva a starostlivosť o krajinu
- rozvíjanie vidieckeho cestovného ruchu
- tvorba pracovných miest (obecné podniky)
- prilákanie mladých rodín z okolitých miest a obcí za zaujímavým bývaním
- rozvoj kvalitného obchodu a služieb poskytnutím priestorov podnikateľom s rôznym zameraním obchodných aktivít, požadovaných obyvateľmi
- intenzívna cielená propagácia nehnuteľností, ktoré sú vhodné na prenájom, prestavbu, podnikanie
- aktívna spolupráca samosprávy a podnikateľských subjektov pôsobiach na území regiónu
- prilákanie investorov predovšetkým z oblastí s vysokou pridanou hodnotou (sofistikované činnosti s dôrazom na vyššie vzdelanie pracovnej sily)

Za oblasť technickej infraštruktúry

- zvýšená pozornosť k údržbe miestnych komunikácií
- pravidelná obnova dopravného značenia v obci (vodorovné aj zvislé značenie)
- vybudovanie miestneho rozhlasu do všetkých častí obce
- rekonštrukcia, výstavba a modernizácia miestnych komunikácií a chodníkov
- cyklistické trasy a pásy a pešie komunikácie pozdĺž hlavnej cesty do Krušetnice
- napojenie kanalizácie na ČOV

- vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj výstavby bytových domov, rodinných domov a priemyselných objektov
- vybudovanie bezpečnostných prvkov v obci pre zachovanie nízkeho stavu kriminality (kamerové systémy)
- oprava kultúrnych pamiatok v obci
- zvýšiť využívanie MVE Lomná

Za oblasť cestovného ruchu

- ochrana a rozvoj hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva v obci
- podpora občianskych, spolkových a voľnočasových aktivít
- uplatňovanie spoločných postupov pri rozvoji cestovného ruchu
- podporovanie a propagácia existujúcich hmotných aj nehmotných podmienok rozvoja cestovného ruchu v obci
- budovanie doplnkovej infraštruktúry cestovného ruchu (oddychové miesta, náučné trasy, cyklochodníky, cyklotrasy, stojany na bicykle, informačné tabule, útulne, ohniská, hipotrasy...) a sústrediť sa na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu v spolupráci s blízkym strediskom CR v obci Krušetnica
- vytvorenie kalendára podujatí v obci
- využívanie dvoch klastrov cestovného ruchu pôsobiach v území

Za oblasť občianska infraštruktúra

- posilnenie komerčných, administratívnych a obchodných aktivít, v zmysle zvýšenia významu a postavenia regiónu ako dôležitého dopravného a geografického uzlu na Orave
- zachovanie dostupných a rozvoj nových verejných služieb (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne služby)
- posilnenie kvality a kompetencií verejnej správy a miestnych iniciatív
- využitie nevyužívaných budov na prenájom alebo pre potreby obce
- poskytovanie kvalitnej sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov regiónu
- zabezpečenie kultúrneho, športového a oddychového vyžitia občanov
- podporovanie záujmových aktivít voľnočasového charakteru u obyvateľov
- umožnenie verejnosti využívať existujúce a novovybudované školské a kultúrne priestory
- podporovanie záujmových združení pôsobiach na území v záujme rozvoja jednotlivých oblastí regiónu
- podmienky na rozvoj masových športov v regióne (cykloturistika, bežky, hipoturistika)

Za oblasť životné prostredie

- zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálneho odpadu, pravidelná likvidácia čiernych skládok
- využívanie obnoviteľných zdrojov energie
- zapojenie obyvateľstva vo väčšej miere do aktivít regiónu v oblasti ŽP (čistota obcí, ochrana zelene a pod.)

- revitalizácia a projekty zelene na celom území obce

Zo SWOT analýzy a z dotazníkového prieskumu vyplynuli nasledovné **disparity rozvoja** územia obce Lomná:

Za oblasť demografia a trh práce

- potenciálne prostredie pre činnosť spoločensky neprijateľných skupín
- znižovanie počtu mladých obyvateľov počas dňa z dôvodu zvýšenej migrácie za prácou
- ďalší odliv obyvateľov s vyšším stupňom vzdelania pre nedostatok vytvorených pracovných miest
- prehlbovanie sociálnych rozdielov dlhodobo nezamestnaných

Za oblasť životné prostredie

- nezabezpečená ochrana vodných tokov
- zvyšovanie exhalátov a hluku z dopravy, výroby a rozvoja výstavby v obci
- slabé zapojenie obyvateľstva a jeho záujmových združení a skupín do rozvoja obce a jej blízkeho okolia
- znižovanie biodiverzity a znižovanie výmery zelene vznikajúcou zástavbou
- nelegálna ťažba dreva

Za oblasť občianska vybavenosť

- chátrajúci stav niektorých budov v území, chýbajúca technická a občianska infraštruktúra
- nedostatok odborných lekárov v regióne
- malý počet zariadení a služieb pre seniorov, ktoré by sa starali o vyplnenie voľného času tejto skupiny obyvateľov

Za oblasť technická infraštruktúra

- rozdrobenosť pozemkov s dopadom na slabý rozvoj výstavby rodinných domov a bytov
- chýbajúce cyklistické chodníky a cesty pre peších
- zlý technický stav kultúrneho domu
- nedostatočná dopravná obslužnosť – týka sa to najmä hromadnej verejnej dopravy

Za oblasť hospodárstva

- sťažnený prístup podnikateľov k dostupným úverovým zdrojom
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania zo strany štátu
- administratívna náročnosť pri podnikaní
- odchod odborníkov v dôsledku nedostatku možností uplatniť sa
- výhodnejšie podmienky investovania v okolitých obciach a okresných mestách
- nedostatok pracovných príležitostí v obci a okolí
- zlá finančná situácia obyvateľov a aj samosprávy

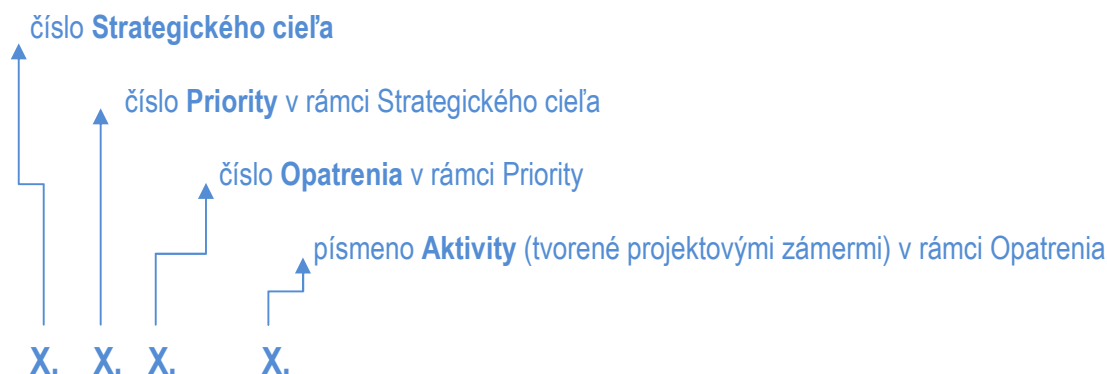
2.2 Vízia, ciele a priority regiónu

Vízia

Obec Lomná je atraktívnym miestom pre bývanie so širokou ponukou voľnočasových aktivít v oblasti kultúry a športu. Ponúka kvalitnú starostlivosť pre všetky skupiny obyvateľstva a je schopná prilákať mladé rodiny na komfortné bývanie, služby, príjemné trávenie voľného času s možnosťou otvorene sa zapájať do vecí verejných. Prostredníctvom rozvoja cestovného ruchu a ochrany životného prostredia sa z Lomnej stane obec s bohatou biodiverzitou a širokou ponukou trávenia voľného času pre všetky skupiny návštevníkov.

Na základe faktorov rozvoja a disparít a taktiež na základe zozbieraných projektových zámerov (konkrétnych aktivít) boli stanovené nasledovné strategické ciele, ktoré zastrešujú stratégiu rozvoja obce Lomná v piatich oblastiach. K uvedeným oblastiam patrí oblasť kultúry, športu a voľného času; oblasť životného prostredia a OZE; oblasť cestovného ruchu; oblasť obecnej infraštruktúry a verejných služieb a oblasť podnikania.

Systém číslovania je zvolený nasledovne:

Strategické ciele podľa vyššie uvedených oblastí možno identifikovať nasledovne v piatich cieľoch:

- 1. Podporovať činnosti na zabezpečenie ochrany životného prostredia a rozšírenia obnoviteľných zdrojov energie na území obce Lomná**
- 2. Zabezpečiť rozvoj kultúry, športu a voľnočasových aktivít v obci Lomná**
- 3. Rozvíjať cestovný ruch v obci Lomná**
- 4. Podpora podnikania a prílevu investícií do územia**
- 5. Skvalitniť a budovať infraštruktúru obce spoločne s verejnými službami pre obyvateľov**

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

3.1 Priority a opatrenia

Strategický cieľ 1: Podporovať činnosti na zabezpečenie ochrany životného prostredia a rozšírenia obnoviteľných zdrojov energie na území obce Lomná

Priorita: 1.1 Investície do životného prostredia

Opatrenie: 1.1.1 Monitoring, podpora a osвета rozvoja infraštruktúry vo vzťahu k zachovaniu a rozšíreniu kvality životného prostredia
1.1.2 Optimalizácia zhodnocovania a zneškodňovania odpadov

Priorita: 1.2 Investície do obnoviteľných zdrojov energie

Opatrenie: 1.2.1 Rozširovanie technológií OZE na území obce
1.2.2 Podpora a osвета v oblasti OZE na území obce

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť rozvoj kultúry, športu a voľnočasových aktivít v obci Lomná

Priorita: 2.1 Investície do kultúry hmotného a nehmotného charakteru

Opatrenie: 2.1.1 Budovanie, osвета a propagácia kultúrnej infraštruktúry a podujatí v území

Priorita: 2.2 Investície do rozvoja športu a voľnočasových aktivít

Opatrenie: 2.2.1 Podpora rozvoja športovísk a športových plôch v území
2.2.2 Podporovanie existujúcich a nových voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov územia

Strategický cieľ 3: Rozvíjať cestovný ruch v obci Lomná

Priorita: 3.1 Zlepšiť ponuku a propagáciu cestovného ruchu v území

Opatrenie: 3.1.1 Využitie potenciálu kultúrno-historického dedičstva, služieb a odbornosti v regióne na tvorbu produktov a marketingu CR

Priorita: 3.2 Zvyšovanie počtu návštevníkov v území

Opatrenie: 3.2.1 Rozširovanie a rozvoj doplnkových služieb cestovného ruchu a budovanie drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Strategický cieľ 4: Podpora podnikania a prílevu investícií do územia

Priorita: 4.1 Využitie voľných pozemkov v regióne na podnikanie a výstavbu

Opatrenie: 4.1.1 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov pozemkov
4.1.2 Tvorba územnoplánovacej dokumentácie

Priorita: 4.2 Podpora ekologicky vhodnej výroby a a príchod firiem s pridanou hodnotou

Opatrenie: 4.2.1 Podpora tradičnej výroby a služieb

Priorita: 4.3 Podpora vzdelávania a sebarealizácie obyvateľov v regióne

Opatrenie: 4.3.1 Zavádzanie nových foriem vzdelávania do procesu výchovy

Priorita: 4.4 Moderná samospráva

Opatrenie: 4.4.1 Zabezpečenie vzdelávania pracovníkov samospráv a rozširovania ich zručností
4.4.2 Podpora sieťovania, rozširovanie a upevňovanie partnerstiev

Strategický cieľ 5: Skvalitniť a budovať infraštruktúru obce spoločne s verejnými službami pre obyvateľov

Priorita: 5.1 Dobudovanie miestnych komunikácií

Opatrenie: 5.1.1 Podpora výstavby a rekonštrukcie miestnych komunikácií (ciest, chodníkov, parkovísk a záchytných parkovísk, dopravných zariadení atď.)
5.1.2 Výstavba bezpečných komunikácií pre nemotorovú dopravu
5.1.3 Podpora výstavby infraštruktúry verejnej dopravy

Priorita: 5.2 Investovanie do verejnej infraštruktúry

Opatrenie: 5.2.1 Podpora skvalitnenia verejnej infraštruktúry v regióne (verejné budovy, verejné osvetlenie, kamerový systém, verejný rozhlas, interiéry verejných budov, materiálno – technické vybavenie budov)
5.2.2 Rozvoj verejných služieb v regióne
5.2.3 Vytvorenie podmienok pre život mladých ľudí

Priorita: 5.3 Investovanie do technickej infraštruktúry

- Opatrenie:** 5.3.1 Budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich inžinierskych sietí (kanalizácia, vodovod, ČOV, rozširovanie sietí elektrickej energie)
- 5.3.2 Zlepšenie stavu/revitalizácia verejnej zelene v území

Ako môžeme vidieť, tak v rámci piatich strategických cieľov je navrhnutých **13 priorít** rozvoja územia, ktoré sa budú naplňať prostredníctvom definovaných **23 opatrení**.

4. REALIZAČNÁ ČASŤ A FINANČNÝ PLÁN

4.1 Akčný plán, projektové zámery a financovanie aktivít

Akčný plán na roky 2016 – 2023 bol pripravený na základe podkladov a návrhov, ktoré spracovala samospráva obce Lomná prostredníctvom starostu obce resp. poverených zamestnancov. Jednotlivé návrhy, členené podľa špecifických oblastí rozvoja, reflektujú na ciele vyjadrené v operačných programoch, najmä v Programe rozvoja vidieka SR vrátane nástroja CLLD, Operačnom programe kvalita životného prostredia a operačných programoch cezhraničnej spolupráce, najmä INTERREG V-A SR-ČR 2014-2020 a PL-SK 2014-2020, okrajovo iných štrukturálnych a finančných nástrojov a investičných fondov. Všetky navrhované opatrenia sú v súlade s platným a aktuálnym PHSR Žilinského samosprávneho kraja.

Nižšie sú uvedené konkrétne projektové zámery samosprávy obce Lomná, ktoré tvoria jednotlivé aktivity. Aj na základe nich preto boli navrhnuté vybrané opatrenia. Uvádzané merateľné ukazovatele budú priebežne monitorované a vyhodnocované počas celej doby platnosti dokumentu. Zistený stav bude pravidelne premietnutý do aktualizácie Programu rozvoja obce Lomná.

1.1.1 Monitoring, podpora a osвета rozvoja infraštruktúry vo vzťahu k zachovaniu a rozšíreniu kvality životného prostredia

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.1.1.1 Revitalizácia parku	1/2017-12/2023	50 000	PRV, OP KŽP, vlastné zdroje, úvery, INTERREG
1.1.1.2 Likvidácia čiernych skládok	1/2017-12/2023	10 000	vlastné zdroje, úvery, OP KŽP, INTERREG
1.1.1.3 Revitalizácia území – protipovodňová ochrana	1/2017-12/2023	100 000	vlastné zdroje, úvery, OP KŽP, PRV, dotácie Úradu vlády
Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Plocha územia ovplyvnená realizovanými aktivitami	m ²	10 000	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

1.1.2 Optimalizácia zhodnocovania a zneškodňovania odpadov

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.1.2.1 Zberný dvor s technológiou	1/2017-12/2023	150 000	PRV, OP KŽP, vlastné zdroje, úvery, INTERREG
1.1.2.2 Vybudovanie obecného kompostoviska	1/2017-12/2023	70 000	vlastné zdroje, úvery, OP KŽP, INTERREG

1.1.2.3 Nákup kompostérov do obce	1/2017-12/2023	20 000	vlastné zdroje, úvery, OP KŽP, PRV, dotácie Úradu vlády

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2020	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2020
Počet aktivít zameraných na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov	počet	3	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

1.2.1 Rozširovanie technológií OZE na území obce

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.2.1.1 Rozširovanie technológií v MVE Lomná	1/2017-12/2023	45 000	IROP, OP KŽP, vlastné zdroje, úvery
1.2.1.2 Výmena kotla na vykurovanie kultúrneho domu	1/2017–12/2023	10 000	PRV, OP KŽP, vlastné zdroje
1.2.1.3 Výmena kotla na vykurovanie materskej školy	1/2017–12/2023	10 000	PRV, OP KŽP, vlastné zdroje

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet technológií OZE na území obce	počet	2	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

1.2.2 Podpora a osвета v oblasti OZE na území obce

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.2.2.1 Informačné a propagačné aktivity na území obce pre obyvateľov	1/2017-12/2023	30 000	INTERREG, MAS, vlastné zdroje, úvery

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet aktivít zameraných na osvetu v obci	počet	3	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

2.1.1 Budovanie, osвета a propagácia kultúrnej infraštruktúry a podujatí v území

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania

2.1.1.1 Kultúrne – osvetové centrum v obci	1/2017-12/2023	84 900	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
2.1.1.2 Propagácia a osвета kultúrnych podujatí v obci	1/2017-12/2023	50 000	INTERREG, vlastné zdroje, MAS, PRV
2.1.1.3. Rekonštrukcia kaplniek a kultúrnych pamiatok v obci	1/2017-12/2023	35 000	INTERREG, vlastné zdroje, MAS, PRV, dotácie MK SR

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet zmodernizovaných budov pre kultúrne využitie	počet	1	
Počet zrekonštruovaných pamiatok	počet	3	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

2.2.1 Podpora rozvoja športovísk a športových plôch v území

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
2.2.1.1 Modernizácia športových plôch – výstavba šatní	1/2017-12/2023	190 700	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
2.2.1.2 Výstavba športových plôch na zimné športy	1/2017-12/2023	100 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
2.2.1.3 Multifunkčné ihrisko	1/2017-12/2023	50 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
2.2.1.4 Cyklotrasa	1/2017-12/2023	1 000 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR, MAS

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet zmodernizovaných alebo vybudovaných športovísk v obci	počet	4	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

2.2.2 Podporovanie existujúcich a nových voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov územia

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
2.2.2.1 Turistické a náučné chodníky – vybudovanie, značenie, informačné panely, mobiliár, oddychové a vyhliadkové zóny	1/2017-12/2023	180 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery,

			dotácie SR, MAS
2.2.2.2 Vybudovanie oddychových zón	1/2017-12/2023	10 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
2.2.2.3 Výstavba hasičskej zbrojnice	1/2017-12/2023	290 000	INTERREG, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
2.2.2.4 Vybudovanie detského ihriska	1/2017-12/2023	60 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR, MAS
2.2.2.5 Zakúpenie výstroje a materiálneho vybavenia pre DHZ a ZŠ Lomná pre výcvik na vode	1/2017-12/2023	35 000	INTERREG, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Množstvo vykonaných aktivít na podporu voľnočasových aktivít	počet	5	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

3.1.1 Využitie potenciálu kultúrno-historického dedičstva, služieb a odbornosti v regióne na tvorbu produktov a marketingu CR

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
3.1.1.1 Tvorba propagačných materiálov pre rozvoj marketingových služieb v oblasti cestovného ruchu (v spolupráci s MAS Biela Orava)	1/2017-12/2023	50 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR, MAS
3.1.1.2 Propagácia Lomnianskeho prechodu (Prechod Lomnianskym chotárom)	1/2017-12/2023	10 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
3.1.1.3 Leto v Lomnej (propagácia letného prechodu obcou)	1/2017-12/2023	21 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Množstvo vykonaných aktivít na podporu cestovného ruchu	počet	3	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

3.2.1 Rozširovanie a rozvoj doplnkových služieb cestovného ruchu a budovanie drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
3.2.1.1 Budovanie nových turistických a náučných chodníkov	1/2017-12/2023	15 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR, MAS
3.2.1.2 Budovanie nových bežkárskych trás a cyklochodníkov	1/2017-12/2023	15 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
3.2.1.3 Budovanie nových oddychových zón pre turistov (ohniská, útulne, altánky)	1/2017-12/2023	30 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Množstvo vykonaných prvkov doplnkovej infraštruktúry a doplnkových služieb cestovného ruchu	počet	3	

4.1.1 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov pozemkov

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.1.1.1 Majetkovoprávne vysporiadanie nových stavebných pozemkov	1/2017-12/2023	20 000	štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery, záujemcovia o IBV
4.1.1.2 Vysporiadanie miestnych komunikácií	1/2017-12/2023	40 000	štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet vysporiadaných pozemkov	m ²	4 000	

4.1.2 Tvorba územnoplánovacej dokumentácie

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.1.2.1 Aktualizácia územného plánu obce Lomná	1/2017-12/2023	7 000	štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota	Skutočná dosiahnutá hodnota

		ku koncu roka 2023	ku koncu roka 2023
Počet vytvorených územných plánov, ich doplnkov alebo aktualizácií	počet	1	

4.2.1 Podpora tradičnej výroby a služieb

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.2.1.1 Rozvoj a marketing vidieckeho cestovného ruchu	1/2017-12/2023	7 000	INTERREG, PRV, MAS, štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery
4.2.1.2 Podpora predaja miestnych produktov	1/2017-12/2023	10 000	INTERREG, PRV, MAS, štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet realizovaných aktivít na podporu tradičnej výroby a služieb	počet	2	

4.3.1 Zavádzanie nových foriem vzdelávania do procesu výchovy

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.3.1.1 Zlepšenie výučbových procesov v ZŠ a MŠ Lomná	1/2017-12/2023	60 000	IROP, MAS, štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery a pod., Program EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet realizovaných aktivít na podporu inovatívneho vzdelávania	počet	1	

4.4.1 Zabezpečenie vzdelávania pracovníkov samospráv a rozširovania ich zručností

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.4.1.1 Vzdelávanie pracovníkov samosprávy a rozširovanie ich zručností	1/2017-12/2023	60 000	IROP, MAS, štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery

a pod., Program EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, OP LŽ

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet uskutočnených vzdelávacích aktivít	počet	2	

4.4.2 Podpora sieťovania, rozširovanie a upevňovanie partnerstiev

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.4.2.1 Zlepšenie spolupráce s partnerskými obcami v Českej republike a Poľsku	1/2017-12/2023	50 000	INTERREG, vlastné zdroje, dotácie SR
4.4.2.2 Tvorba nových partnerstiev	1/2017-12/2023	30 000	INTERREG, vlastné zdroje, dotácie SR

Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet predložených spoločných projektov s min. dvoma partnermi	počet	4	
Počet nadviazaných partnerstiev	počet	2	

5.1.1 Podpora výstavby a rekonštrukcie miestnych komunikácií (ciest, chodníkov, parkovísk a záchytných parkovísk, dopravných zariadení atď.)

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.1.1.1 Výstavba miestnych komunikácií, rekonštrukcia existujúcich komunikácií a mostov	1/2017-12/2023	2 000 000	INTERREG, vlastné zdroje, dotácie SR, OP KŽP, PRV
5.1.1.2 Budovanie poľných komunikácií a mostov	1/2017-12/2023	1 000 000	INTERREG, vlastné zdroje, dotácie SR, OP KŽP, PRV
5.1.1.3 Revitalizácia parkovísk pred verejnými budovami, cintorínom	1/2017-12/2023	90 000	INTERREG, vlastné zdroje, dotácie SR, PRV

Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Plocha rekonštruovaných a vybudovaných chodníkov, ciest, mostov	m ²	800	
Počet realizovaných rekonštrukcií a výstavieb	počet	4	

5.1.2 Výstavba bezpečných komunikácií pre nemotorovú dopravu

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.1.2.1 Cyklochodník s doplnkovou infraštruktúrou	1/2017-12/2023	1 000 000	INTERREG, PRV, vlastné zdroje, úvery, dotácie SR, MAS
Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Dĺžka vybudovaných cyklochodníkov	km	4	
Počet aktivít zameraných na nemotorovú dopravu	počet	2	

5.1.3 Podpora výstavby infraštruktúry verejnej dopravy

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.1.3.1 Rekonštrukcia autobusových zastávok s odbočovacími pruhmi	1/2017-12/2023	60 000	INTERREG, štátny rozpočet, vlastné zdroje, dotácie SR
Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet vybudovanej infraštruktúry verejnej dopravy	počet	2	

5.2.1 Podpora skvalitnenia verejnej infraštruktúry v regióne (verejné budovy, verejné osvetlenie, kamerový systém, verejný rozhlas, interiéry verejných budov, materiálovo – technické vybavenie budov)

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.2.1.1 Zateplenie bytového domu	1/2017-12/2023	60 000	ŠFRB, vlastné zdroje, OP KŽP, dotácie SR, úvery, Envirofond
5.2.1.2 Rozšírenie obecného rozhlasu	1/2017-12/2023	25 000	vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
5.2.1.3 Modernizácia a rozšírenie verejného osvetlenia	1/2017-12/2023	30 000	vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
5.2.1.4 Dobudovanie kamerového systému	1/2017-12/2023	25 000	vlastné zdroje, úvery, dotácie SR
Merateľné ukazovatele aktivít			

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet investičných akcií verejnej infraštruktúry	počet	4	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

5.2.2 Rozvoj verejných služieb v regióne

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.2.2.1 Obstaranie osobného motorového vozidla	1/2017-12/2023	25 000	OP LŽ, MAS, vlastné zdroje
5.2.2.2 Skvalitnenie opatrovateľskej služby	1/2017-12/2023	60 000	OP LŽ, MAS, vlastné zdroje
5.2.2.3 Vybudovanie obecnej knižnice	1/2017-12/2023	55 000	IROP, vlastné zdroje, dotácie SR

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet nových poskytovaných služieb v regióne	počet	3	
Počet obyvateľov využívajúcich výstupy projektu	počet	800	

5.2.3 Vytvorenie podmienok pre život mladých ľudí

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.2.3.1 Budovanie miestnych komunikácií k novovybudovanej IBV	1/2017-12/2023	150 000	PRV, vlastné zdroje, dotácie SR
5.2.3.2 Rekonštrukcie nájomných bytov	1/2017-12/2023	440 000	PRV, vlastné zdroje, dotácie SR, ŠFRB
5.2.3.3 Vybudovanie parkoviska pred nájomnými bytmi	1/2017-12/2023	20 000	PRV, vlastné zdroje, dotácie SR, ŠFRB

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet aktivít zameraných na zlepšenie podmienok pre život mladých ľudí	počet	3	

5.3.1 Budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich inžinierskych sietí (kanalizácia, vodovod, ČOV, rozširovanie sietí elektrickej energie)

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania

5.3.1.1 Dobudovanie kanalizácie v obci	1/2017-12/2023	1 500 000	PRV, vlastné zdroje, dotácie SR, Envirofond
5.3.1.2 Rekonštrukcia a rozšírenie ČOV	1/2017-12/2023	200 000	PRV, vlastné zdroje, dotácie SR, Envirofond
5.3.1.3 Dobudovanie inžinierskych sietí k IBV (vodovod, el. energia, verejné osvetlenie)	1/2017-12/2023	250 000	OVS, SSE, vlastné zdroje
Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Dĺžka vybudovanej kanalizácie	m	2 000	
Dĺžka vybudovaného vodovodu	m	1 000	
Počet zrekonštruovaných ČOV	počet	1	
Celkový počet obyvateľov, ktorí majú prospech z realizovaných aktivít	počet	800	

5.3.2 Zlepšenie stavu/revitalizácia verejnej zelene v území

Názov projektového zámeru – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.3.2.1 Revitalizácia a údržba verejnej zelene	1/2017-12/2023	65 000	Envirofond, štátny rozpočet, vlastné zdroje, dotácie, INTERREG, MAS
Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2023
Počet aktivít vykonaných na podporu zlepšenia stavu verejnej zelene	počet	5	

5. ZÁVER

Program rozvoja obce Lomná je strategickým rozvojovým dokumentom, ktorý popisuje smer rozvoja samosprávy až do roku 2023.

Samotný dokument pozostáva zo štyroch hlavných častí, v ktorých sú uvedené detailné informácie o potenciály ľudských zdrojov v území, existujúcej infraštruktúry, hospodárstve, cestovnom ruchu a ekonomike územia. Pomocou pri tvorbe programu boli aj tri dotazníkové šetrenia (predstavitelia samospráv, poslanci obecných zastupiteľstiev a obyvatelia regiónu, projektové zámery samosprávy). Na základe vstupných informácií bola vytvorená SWOT analýza, ktorá je prehľadne rozdelená do niekoľkých oblastí.

Vďaka určeným hlavným faktorom a disparitám rozvoja spomínaného územia bolo možné stanoviť 5 strategických cieľov, 13 priorít a 25 opatrení s konkrétnymi projektovými zámermi – aktivitami, ktoré budú tvoriť základ realizovaných aktivít územia až do roku 2023. Ako hlavné ciele rozvoja boli určené nasledovné ciele:

- Podporovať činnosti na zabezpečenie ochrany životného prostredia a rozšírenia obnoviteľných zdrojov energie na území obce Lomná
- Zabezpečiť rozvoj kultúry, športu a voľnočasových aktivít v obci Lomná
- Rozvíjať cestovný ruch v obci Lomná
- Podpora podnikania a prílevu investícií do územia
- Skvalitniť a budovať infraštruktúru obce spoločne s verejnými službami pre obyvateľov

Pracovná skupina, ktorá sa podieľala na tvorbe dokumentu dopracovala obsah do podoby podľa zákona č.309/2014 Z. z. s ohľadom nielen na nové - začínajúce programové obdobie 2014 - 2020, ale aj nad rámec tohto obdobia. Dôvodom je skúsenosť s preklenutím programových období, kedy súčasne s prípravou nového obdobia nastáva aj nápor na prípravu plánovacích dokumentov. Aby nedošlo k takejto situácii na prelome programových období, boli aktivity v dokumente naplánované až do roku 2023. Súčasný programový obdobie 2014-2020 končí v roku 2020, ale pri pravidle n+3 má obec Lomná pripravený program rozvoja aj pre dodržanie tohto pravidla.

Program rozvoja obce Lomná je otvorený dokument, ktorý v prípade podstatných zmien bude možné podľa potreby aktualizovať, a po schválení zastupiteľstvom v zmysle zákona, bude slúžiť ako aktualizovaný dokument v programovom období 2014 - 2020.

6. ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- MAŤOVČÍK, A. 2000. *Lomná*. vyd. Štúdio F, Námestovo 2000. 191 s. ISBN 80-968192-7-5
- ČAPLOVIČ, P. 1986. *Dolný Kubín*. Dolný Kubín : Osveta, 1986. 296 s.
- MV SR 2007. *Stručný prehľad územného a správneho členenia Slovenska*. Bratislava, 2007, 117 s.
- MŽP SR 2002. *Atlas krajiny Slovenskej republiky*, 1.vyd. Banská Štiavnica : Esprit, 2002. 325 s. ISBN 80-88833-27-2
- *PHSR obce Lomná na roky 2003-2015*. Lomná, 2003.
- WASS, D. 1988. *Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov panónskej panvy na území ČSSR*. Bratislava : Geologický ústav Dionýza Štúra, 1988. 140 s.
- <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>
- <http://www.sopsr.sk/natura/dokumenty/platnevyhlasky/SKCHVU013.pdf>
- <http://www.sopsr.sk/natura/dokumenty/platnevyhlasky/SKCHVU008.pdf>
- <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=20&do=search>
- <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=4&do=search>
- <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0661>
- <http://stromy.enviroportal.sk/strom/lipa-na-cintorine>
- <http://stromy.enviroportal.sk/strom/lipa-mimo-obce-nad-bielou-oravou>
- dotazníkový prieskum zástupcov samosprávy a obyvateľov obce Lomná